

Informacje podlegające ujawnieniom na dzień 31.12.2024 roku

I. Informacje ogólne o Banku:

1. Bank Spółdzielczy w Tarcynie rozpoczął swą działalność w lutym 1951 roku jako Gmina Kasa Spółdzielcza. Został założony z inicjatywy rolników, przy współpracy Banku Rolnego w Grójcu. Działalność Gminnej Kasy Spółdzielczej związana była z obsługą rolnictwa i drobnego rzemiosła. Była ona jedyną instytucją bankową zobowiązaną do realizacji ówczesnej polityki rolnej, obsługująca indywidualne gospodarstwa rolne. W 1956 roku Kasa Spółdzielcza w Tarcynie przystąpiła do Centralnego Związku Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej i przyjęła nazwę Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej (SOP). Bank Rolny nadzorował już tylko działalność kredytową. SOP rozwijała się, czego wyrazem było przejęcie obsługi wszystkich instytucji skupu, poszerzenie działalności kredytowej i coraz większe zyski. W 1975 roku powstał Bank Gospodarki Żywnościowej, który pełnił rolę centrali finansowo-organizacyjnej dla Banków Spółdzielczych. SOP przekształcona została w Bank Spółdzielczy.
2. Bank Spółdzielczy w Tarcynie z siedzibą w Tarcynie ul. Stępkowskiego 4, wpisany jest do Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla miasta Warszawy, XIV Wydział Gospodarczy pod numerem 0000052415. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000508313 i numer identyfikacji podatkowej NIP 123-004-98-61.
3. Bank jest członkiem Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. w Warszawie, od 2018 roku działa w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
4. W 2024 roku Bank prowadził działalność wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ramach struktury organizacyjnej w Centrali Banku i 5 placówkach Banku (1 oddział, 3 filie oraz 1 punkt kasowy).
5. Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 roku, z Ustawą Prawo Bankowe, z Zasadami Ładu Korporacyjnego i Statutem Banku Spółdzielczego w Tarcynie.

II. Zasady zarządzania ryzykiem istotnym na podstawie art. 435 Rozporządzenia CRR:

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze *Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka* zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami Banku określonymi w *Strategii zarządzania Banku Spółdzielczego w Tarcynie na lata 2025-2027* i podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji. Powiązana jest ściśle z *Załoženiami do planu ekonomiczno-finansowego*, które zawierają polityki w zakresie poszczególnych ryzyk.
2. *Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka i Założenia do planu ekonomiczno-finansowego* zawierają cele strategiczne w zakresie poszczególnych ryzyk i definiują apetyt na ryzyko, rozumiany jako akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
3. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 a-d tj. cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem oddzielnie dla każdej kategorii ryzyka, w tym rodzaje ryzyka, zawarte są w *Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka* i w *Załoženiach do planu ekonomiczno-finansowego*.

Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji:

Ryzyko kapitałowe:

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich

funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów TIER 1 i TIER 2,
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE- (CRR III)
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Cele szczegółowe zawarte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Struktura funduszy własnych:

Fundusze własne banku obejmują sumę:

1. Kapitału Tier I oraz;
2. Kapitału Tier II.

Uznany łączny kapitał to suma:

1. Kapitału Tier I oraz;
2. Kapitału Tier II, którego wysokość nie przekracza 1/3 kapitału Tier I.

Kapitały wysokiej jakości:

1. Kapitał podstawowy TIER I
2. Kapitał TIER I

Kapitał założycielski: Kapitał Tier I, pomniejszony o fundusz ogólnego ryzyka.

Poziom funduszy własnych:

1. Od 1 stycznia 2014 r. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych Banku i dodatkowych pozycji bilansu określonych przez KNF, na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny) z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
 - 2) oszacowana przez Bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w Pakiecie CRD IV/CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,50%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,50%. Jednakże Bank będzie dążył do utrzymania łącznego współczynnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej **15%**, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż **13%**..
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.

5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności Banku.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań Pakietu CRD IV/CRR. W oparciu o analizę wyników ankiet oraz przeprowadzone symulacje Bank spełnia normy kapitałowe określone w Pakiecie CRD IV/CRR.
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 - 1) Wzrost funduszu zasobowego z tytułu odpisu większości zysku za rok poprzedni,
 - 2) Analiza zasad tworzenia wymogów kapitałowych,
 - 3) Zmiana struktury aktywów pod kątem wag ryzyka,
 - 4) Zmiana struktury aktywów na bardziej dochodowe.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych Banku jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzanej przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej załączenie do planu ekonomiczno-finansowego.
3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na łączny współczynnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci bądź nadwyżki ponad wymagalny łączny współczynnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii zarządzania.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej Banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w Banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi Banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych Banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

Wymogi kapitałowe:

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu 575/2013- (CRRIII)
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe. Zasady tworzenia wymogów kapitałowych zawiera Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej.

3. W Polityce kapitałowej Bank określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono jednocześnie:
 - a) więcej niż 10% uznanych kapitałów Banku,
 - b) 10% uznanych kapitałów tych podmiotów.
7. Przekroczenie limitów, o których mowa w ust. 6 wymaga przeprowadzenia dodatkowych analiz, które winny obejmować wpływ na przestrzeganie limitów koncentracji oraz na wysokość łącznego współczynnika kapitałowego i wraz z wnioskami wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku.
8. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank będzie podejmował ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie określonym w WPN.
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, przyjmując kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzane przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na wy wymaganym poziomie.
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 10%,
 - b) fundusze: zasobowy i rezerwowy łącznie: minimum 90%;
 - 3) przeznacza, za zgodą Zebrania Przedstawicieli, 100% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; ewentualny poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią zarządzania banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną;
 - 4) dąży do uzyskania takiej struktury funduszu udziałowego, aby znaczące pakiety udziałów nie przekraczały 5% funduszu udziałowego
 - 5) dąży do uzyskania zaangażowania kapitałowego w akcje podmiotów finansowych na poziomie nie wyższym niż 10% kapitału uznanego Banku łącznie;

Bank przeprowadza kapitałowe testy warunków skrajnych oraz opracowuje kapitałowe plany awaryjne,

opisane w Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej.

Ryzyko kredytowe

Działalność kredytowa to najbardziej dochodowa część działalności Banku jednocześnie obciążona największym ryzykiem.

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) dokonywanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) ocena ryzyka ESG,
- 5) działania organizacyjno-proceduralne.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce kredytowej, stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Budowa zdywersyfikowanego portfela kredytowego:

1. Ryzyko kredytowe w Banku wynika między innymi z koncentracji, która jest efektem ograniczenia działalności Banku do obszaru określonego w Statucie, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego.
2. Bank dąży do ograniczania ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej, w odniesieniu do branż, zabezpieczeń, grup klientów, produktów itp.
3. Bank ustala limity zaangażowania dostosowane do limitów strategicznych (ogólnego poziomu ryzyka) określonych przez Radę Nadzorczą w Strategii działania.
4. Działalność kredytową Banku cechuje dążenie do zachowania równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem. Równowaga ta jest możliwa dzięki podejmowaniu przez Bank odpowiednich działań zabezpieczających przed skutkami ryzyka.
5. Bank oferuje klientom detalicznym ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie (EKZH) oprocentowane zmienną oraz okresowo stałą (na min.5 lat) stopą procentową.
6. Bank ustala, że w kolejnych latach strategii udział kredytów oprocentowanych stało – zmienną stopą procentową będzie się zwiększał, a Bank będzie stopniowo wydłużał minimalny okres oprocentowania stało - zmienną stopą procentową detalicznych EKZH, zgodnie z założeniami:

Lp.	Wskaźnik / rok	2025	2026	2027
1	Minimalny udział detalicznych EKZH oprocentowanych stałą i stało – zmienną stopą procentową w portfelu detalicznych EKZH	5%	7%	9%
2	Minimalny okres oprocentowania stałą stopą procentową detalicznych EKZH	5 lat	6 lat	6 lat

Działania zabezpieczające:

1. Działania zabezpieczające podejmowane są w dwóch podstawowych obszarach:
 - a) ryzyko pojedynczej transakcji,
 - b) ryzyko portfela.
2. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji to:

- a) wdrożenie statystycznych metod oceny zdolności kredytowej dostosowanych do charakterystyki ryzyka poszczególnych grup kredytobiorców, wykorzystujących dane statystyczne np. GUS dotyczące minimum egzystencji lub średniego miesięcznego wynagrodzenia, także dane statystyczne pochodzące z międzybankowych baz danych.
 - b) wdrożenie metod ograniczających nadmierne zadłużanie się gospodarstw domowych, kredytowanych przez Bank.
 - c) zatwierdzenie zasad monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej oraz zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem zapisów Rekomendacji „T” oraz Rekomendacji „S”,
 - d) przeprowadzanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów,
 - e) udzielanie pełnomocnictw do podejmowania decyzji kredytowych na podstawie systemu kompetencji decyzyjnych obowiązujących w Banku
 - f) rozdzielenie funkcji związanych z bezpośrednią obsługą klienta (gromadzenie dokumentów, przygotowanie danych do analiz, sporządzanie propozycji klasyfikacji na podstawie monitoringu sytuacji klienta) od oceny ryzyka przez decydentów,
 - g) analiza wskaźnika LtV przy kredytach zabezpieczonych hipotecznie,
 - h) analiza ilościowa i jakościowa podmiotów wnioskujących o kredyt.
3. Działania zabezpieczające w obszarze ryzyka portfela to:
- a) dywersyfikacja kredytów,
 - b) pozyskiwanie do współpracy klientów o dobrej sytuacji ekonomicznej, sprawdzonej reputacji, dobrze współpracujących w Banku.
 - c) tworzenie, weryfikacja i analiza wykonania limitów koncentracji zaangażowań i dużych zaangażowań,
 - d) opracowanie systemu informacji zarządczej w zakresie działalności kredytowej, z uwzględnieniem analizy ilościowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - e) analiza rynku, w tym rynku nieruchomości,
 - f) wykorzystanie baz danych, dotyczących zadłużenia gospodarstw domowych (np. BIK).
 - g) ocena jakości portfela kredytowego oraz wskaźnika pokrycia rezerwami kredytów zagrożonych’
 - h) analiza wpływu bancassurance na ryzyko kredytowe.
 - i) analiza ryzyka ESG.
4. W ramach polityki dotyczącej zabezpieczeń opisanej w Polityce kredytowej Bank zawiera politykę zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.
5. W celu ograniczenia skutków ryzyka Rada Nadzorcza Banku w niniejszej Strategii zatwierdza optymalne wskaźniki LtV i Dtl, DStl.
6. Wskaźnik LtV – zgodnie z Rekomendacją „S” jest to wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości. Bank ustala limit optymalnego wskaźnika LtV, liczony na moment udzielenia kredytu, na poziomie maksymalnie:
- a) 80% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych (do 90% w przypadku odpowiedniego ubezpieczenia lub dodatkowego zabezpieczenia kredytu)
 - b) 75% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach komercyjnych (do 80% w przypadku odpowiedniego ubezpieczenia lub dodatkowego zabezpieczenia kredytu).
 - c) 80% dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach pozostałych.
7. Wskaźnik Dtl - miara pozwalająca określić, jaką część dochodu kredytobiorca jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia. . Wskaźnik Dtl w Banku jest ustalony na poziomie określonym przez SSOZ BPS w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym i nie wymaga akceptacji SSOZ BPS:

Wskaźnik Dtl w Banku jest wyliczany według wzoru:

Obciążenia z tytułu kredytów (dotychczasowych i wnioskowanych) + koszty finansowe o charakterze niezbywalnym (czyli spłata długu)

Dochód netto

A. Wskaźnik Dtl (debt to income) dla kredytów detalicznych niezabezpieczonych hipotecznie	
Założenia	Wskaźnik maksymalny
dla dochodu netto nieprzekraczającego poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce ¹	50%
dla dochodu netto przekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce ²	65%

8. Wskaźnik DStI - miara pozwalająca określić, jaką część dochodu kredytobiorca jest w stanie przeznaczyć na spłatę zadłużenia w przypadku detalicznych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie. Wskaźnik DStI w Banku jest ustalony na poziomie określonym przez SSOZ BPS w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym i nie wymaga akceptacji SSOZ BPS.

B. Wskaźnik DStI (debt service to income) dla kredytów detalicznych zabezpieczonych hipotecznie, udzielanych osobom fizycznym na cele niezwiązane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego lub niezwiązane z działalnością gospodarczą		
Lp.	Założenia	Wskaźnik maksymalny
1.	dla dochodu netto nieprzekraczającego poziomu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce ³	50%
2.	dla dochodu netto przekraczającego poziom przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce ⁴	65%

9. Limit na odstępstwa od ryzyka kredytowego.

Limity na odstępstwa od ryzyka kredytowego (odstępstwa od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko)		
limit na odstępstwa w zakresie działalności kredytowej z wyłączeniem odstępstw cenowych	stosunek kwoty ekspozycji kredytowych do wartości portfela kredytowego	Max.10 %

¹ Na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy Prawo bankowe Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku dla poszczególnych miesięcy bieżącego roku (po jego zakończeniu).

² Jak wyżej.

³ Na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy Prawo bankowe Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku dla poszczególnych miesięcy bieżącego roku (po jego zakończeniu).

⁴ Jak wyżej.

10. Limity strategiczne ryzyka kredytowego.

Limity kredytowe strategiczne		
Lp.	Limit	Poziom limitu
1.	wskaźnik jakości portfela kredytowego	Max. 9%
2.	wskaźnik pokrycia kredytów z rozpoznaną utratą wartości rezerwami celowymi	Min. 40%
3.	łączne zaangażowanie Banku wobec sumy ekspozycji klienta lub grupy powiązanych klientów	Max. 23% kapitału podstawowego Tier I

Działania organizacyjno-proceduralne:

1. Bank zapewnia niezależność funkcji pomiaru ryzyka kredytowego od działalności kredytowej poprzez wprowadzenie zasady, że osoby opracowujące dane do analizy ryzyka kredytowego nie podejmują decyzji kredytowych. Ocenę ryzyka portfela przygotowuje Komórka monitorująca ryzyko.
2. Ryzyko kredytowe jako najistotniejszy rodzaj ryzyka w Banku podlega nadzorowi ze strony Prezesa Zarządu.
3. W Banku funkcjonują regulacje wewnętrzne obejmujące zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, które podlegają okresowej weryfikacji.
4. Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym są poddawane okresowej ocenie w ramach audytu wewnętrznego przez SSOZ BPS.
5. Akceptowalny poziom ryzyka kredytowego (apetyt na ryzyko) został określony w planie ekonomiczno-finansowym.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem płynności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów, ze szczególnym uwzględnieniem aktywów długoterminowych,
- 2) podejmowanie działań (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej,
- 3) utrzymanie nadzorczych miar płynności,
- 4) spełnienie norm płynności określonych w Pakiecie CRD IV/CRR – LCR (wskaźnik płynności krótkoterminowej) oraz NSFR (wskaźnik stabilnego finansowania).

Cele szczegółowe zawarte są Polityce Płynności oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

Odpowiednia struktura aktywów:

1. Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter skonsolidowany i całościowy. Oznacza to zarządzanie płynnością złotową i walutową, zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.
3. Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów:

- a) płynności,
 - b) bezpieczeństwa,
 - c) rentowności.
4. Istotnym warunkiem utrzymania płynności w przyszłości jest zarządzanie płynnością długoterminową. Bank bada strukturę pasywów długoterminowych powiązaną ze strukturą aktywów długoterminowych i ustala limity zaangażowania w aktywa długoterminowe, określone w Instrukcji zarządzania płynnością.

Budowa stabilnej bazy depozytowej:

1. Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu.
2. Celem Banku jest wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym. Bank będzie dążył do takiego konstruowania produktów depozytowych, aby było to optymalne pod kątem ryzyka płynności. Zarządzanie bazą depozytową Banku poprzez przyjęty limit koncentracji zakłada ograniczenia w zakresie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania.
3. Bank bada zachowania rynku, w tym poziom cen w celu utrzymania konkurencyjnej oferty.
4. Przyjmowane przez Bank lokaty walutowe - ze względu na ich relatywnie niski udział w ogólnej strukturze przyjmowanych lokat ogółem - nie stanowią obecnie zagrożenia dla jego płynności. Jednakże, wraz z rozwojem działalności walutowej, w coraz większym stopniu Bank narażony będzie na ryzyko płynności wynikające z przepływów walutowych. Ze względu na aktualną skalę tej działalności, Bank będzie dążył do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów walutowych.
5. Bank prowadzi aktywną politykę cenową (polityka stóp procentowych) zapewniającą pozyskanie depozytów.
6. Bank prowadzi działania marketingowe (w tym działania inicjowane w ramach Zrzeszenia) opisane w Strategii zarządzania oraz w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego, mające na celu zwiększenie bazy depozytowej.

Utrzymanie nadzorczych miar płynności:

1. Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy w poszczególnych przedziałach czasowych.
2. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów oraz odpowiednie kształtowanie struktury posiadanych aktywów i pasywów.
3. Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia utraty płynności Bank postępuje według określonych procedur awaryjnych.
4. Bank systematycznie bada i przestrzega nadzorczych miar płynności określonych w odpowiedniej uchwale Komisji Nadzoru Finansowego.
5. Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez Bank Zrzeszający. Po stronie aktywnej są to przede wszystkim rachunki bieżące i lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej jest to kredyt w rachunku bieżącym, lokaty płynnościowe oraz inne kredyty celowe oferowane przez Bank Zrzeszający. Płynne finansowanie swoich klientów Bank może prowadzić poprzez system współfinansowania konsorcjalnego z Bankiem Zrzeszającym. Celem poprawy płynności, Bank może przeprowadzać z Bankiem Zrzeszającym transakcje sprzedaży wierzytelności.
6. Akceptowalny poziom ryzyka płynności został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Działania w celu osiągnięcia nadzorczych miar płynności, wynikających z Pakietu CRD IV / CRR:

1. W związku z wejściem w życie Pakietu CRD IV / CRR Bank jest zmuszony do utrzymania / uzyskania od 1 stycznia 2018 r. wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie minimum 1,00. Bank zobowiązuje się do utrzymania wskaźnika płynności krótkoterminowej (LCR) na poziomie minimum 2,00.
2. Zgodnie z zapisami Rozporządzenia UE Bank jest zobowiązany wyliczać wskaźnik pokrycia aktywów wymagających stabilnego finansowania pasywami stabilnymi (NSFR).
3. W celu osiągnięcia / utrzymania w/w wskaźników Bank powinien podjąć następujące działania:
 - a) Weryfikacja metod zarządzania ryzykiem płynności,
 - b) Uzupełnienie regulacji wewnętrznych Banku do wymagań Pakietu CRD IV / CRR,
 - c) Zmiana struktury aktywów poprzez min. zamianę części lokat międzybankowych na papiery skarbowe cechujące się wysoką jakością i stabilnością, zgodnie z załącznikiem nr 3 do Rozporządzenia UE.
 - d) Zmiany w systemie informatycznym i sprawozdawczym.

Działania w celu dostosowania regulacji wewnętrznych Banku do zmian Rekomendacji „P”:

1. Opracowanie zmian do Polityki płynności, ze szczególnym uwzględnieniem opracowania założeń przeprowadzanych testów warunków skrajnych.
2. Uzupełnienie planów awaryjnych, dostosowanych do opracowanych testów warunków skrajnych.
3. Wprowadzenie zapisów dotyczących dodatkowej dywersyfikacji źródeł finansowania oraz awaryjnych źródeł finansowania.
4. Weryfikacja wskaźników charakteryzujących ogólnym profil ryzyka (apetyt na ryzyko),
5. Weryfikacja struktury organizacyjnej pod kątem rozdzielania zadań związanych z zawieraniem transakcji od oceny ryzyka,
6. Inne, wynikające z zaleceń audytu.

Ryzyko stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest utrzymanie relacji przychodów i kosztów odsetkowych oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowanych przez Radę Nadzorczą.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem stopy procentowej obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zapewnienie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów oprocentowanych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz ryzyka przeszacowania,
- 2) zarządzanie ryzykiem marż kredytowych, z uwzględnieniem premii za płynność (CSRBB),
- 3) utrzymanie wskaźników EVE i NII na poziomie wymaganym przez zapisy Rekomendacji G KNF,
- 4) podejmowanie odpowiedniej polityki cenowej (w tym działań marketingowych) w celu utrzymania odpowiedniej do skali działalności stabilnej bazy depozytowej oraz dochodowego portfela kredytowego w celu wypracowania odpowiednich marż,
- 5) codzienna realizacja polityki stóp procentowej w procesie sprzedaży produktów bankowych.

Cele szczegółowe zawarte są w Polityce Stóp procentowych oraz w Polityce Handlowej (planie działań marketingowych), stanowiącej uszczegółowienie Strategii.

1. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową opiera się na:
 - a) analizie obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
 - b) analizach narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz analizach oprocentowania produktów Banku,
 - c) prognozach kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,

- d) dostępności produktów aktywnych i pasywnych,
 - e) przestrzeganiu ustalonych limitów,
 - f) realizowaniu celów przyjętych w strategii Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową odbywa się poprzez:
- a) kształtowanie oprocentowania aktywów i pasywów,
 - b) wydłużanie aktywów bądź pasywów poprzez szersze zastosowanie instrumentów o stałej stopie procentowej,
 - c) skracanie aktywów bądź pasywów poprzez zwiększanie udziału instrumentów o zmiennej stopie procentowej,
 - d) zmianę długości zapadalności aktywów o oprocentowaniu stałym,
 - e) zwiększenie liczby umów z klauzulą możliwej zmiany oprocentowania,
 - f) zmniejszeniu lub zwiększeniu zaangażowania w aktywach mniej wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - g) zmianę strategii kredytowej.
3. Kształtowanie poziomu oprocentowania produktów oferowanych przez Bank uwzględnia:
- a) analizę oprocentowania produktów u konkurencji i na rynku międzybankowym,
 - b) wpływ zmiany oprocentowania na inne ryzyka Banku,
 - c) strategię zarządzania Banku,
 - d) marże realizowane na poszczególnych produktach.
4. Istotnym elementem ograniczania ryzyka stopy procentowej jest zwiększanie udziału przychodów pozaodsetkowych w przychodach ogółem między innymi poprzez sprzedaż produktów generujących opłaty i prowizje, w tym produktów elektronicznych.
5. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące poziom (profil) ryzyka stopy procentowej są określone w założeniach do planu ekonomiczno – finansowego.
6. Bank w oparciu o przeprowadzane testy warunków skrajnych przeprowadza symulację wyniku finansowego w przyszłości.
7. Bank bada wpływ istotnego wzrostu stóp procentowych na spłacalność kredytów oraz informuje klientów o wzroście ryzyka związanego ze wzrostem rynkowych stóp procentowych.
8. Zgodnie z wprowadzeniem nowych procedur przez SOZZ dotyczących odejścia od stosowania stawki WIBOR, zastąpienia jej stawką WIRON, Bank dostosuje obowiązujące regulacje. Uwzględni ww. zmianę w metodykach oceny ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego.

Z uwagi na wdrożenie zapisów Rekomendacji S, dotyczących udzielania kredytów na stałą lub okresowo stałą stopę procentową znaczenia nabiera zarządzanie ryzykiem krzywej dochodowości. Wynikający z Rekomendacji S obowiązek zapewnienia możliwości zamiany przez klientów detalicznych oprocentowania zmiennego na oprocentowanie stałe - zmienne zwiększa ryzyko opcji klienta.

Akceptowalny poziom ryzyka stopy procentowej został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

- 1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
- 2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% kapitału uznanego, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego

wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

3. Strategią Banku jest prowadzenie zrównoważonej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem UE.
4. Bank będzie kształtował pozycję walutową w ramach limitu otwartej pozycji walutowej całkowitej nie przekraczającej 2% kapitału uznanego oraz limitów dla każdej z walut osobno, dostosowując operacyjnie zajmowaną pozycję w danej walucie obcej do kształtowania się kursu złotego.
5. Na rynku walutowym, Bank przykładą szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
6. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
7. Akceptowalny poziom ryzyka walutowego został określony w planie ekonomiczno – finansowym.

Ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności

Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności opracowane zostały w perspektywie 3 lat przy założeniu, że przy rocznej weryfikacji Strategii okres ten wydłużany będzie o kolejny rok.

Poprzez akceptowalny poziom ryzyka (apetyt na ryzyko) rozumie się w zakresie realizacji niniejszej Strategii utrzymanie poziomu łącznej rocznej straty operacyjnej brutto w wysokości nie przekraczającej 80% wymogu kapitałowego (BIC) na ryzyko operacyjne.

Docelowy profil ryzyka, jakiego uzyskanie zakładane jest w niniejszej Strategii ustalono w Załączniku nr 1 do Strategii.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz ryzykiem braku zgodności obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2. prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat z tytułu ryzyka operacyjnego (w tym zawarte są straty z tytułu ryzyka braku zgodności),
3. opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego,
4. zarządzanie kadrami, z uwzględnieniem ryzyka ESG,
5. określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6. zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym, oraz określone działania, które bank będzie podejmował w przypadkach, gdy wartości te zostaną przekroczone,
7. przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego,
8. weryfikacja spójności procedur wewnętrznych Banku ze regulacjami zewnętrznymi.

Cele szczegółowe zawarte są Polityce zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz w Polityce zgodności,

stanowiących uszczegółowienie Strategii.

Podstawowe procesy niezbędne do zarządzania ryzykiem operacyjnym to:

1. opracowanie i wdrożenie procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz bezpieczeństwem Banku, dostosowanych do przepisów zewnętrznych,
2. okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych,
3. identyfikacja i rejestracja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności,
4. wycena strat zdarzeń ryzyka operacyjnego,
5. analiza zagrożeń i propozycja działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego,
6. przeprowadzanie testów warunków skrajnych oraz testów ciągłości działania,
7. raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej,
8. podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności,
9. kontrola wewnętrzna i audyt,
10. szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Prowadzenie i analiza rejestru incydentów i strat:

- 1) rejestrowanie zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności. Stałe doskonalenie procesu identyfikacji i rejestracji incydentów i strat,
- 2) analiza zdarzeń zawartych w rejestrze, wyjaśnianie ich przyczyn, analiza częstotliwości występowania,
- 3) analiza strat z tytułu ww. rodzajów ryzyka oraz możliwości ograniczania ich skutków,
- 4) Raportowanie skutków ryzyka operacyjnego oraz ryzyka braku zgodności do Zarządu oraz Rady nadzorczej zgodnie z Instrukcją SIŻ,
- 5) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków ww. zdarzeń, przy zachowaniu opłacalności podejmowanych działań,
- 6) organizacja procesu zarządzania ww. ryzykami z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku,
- 7) organizacja systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych,
- 8) sporządzanie mapy ryzyka w celu podejmowania działań zabezpieczających,
- 9) wdrażanie i doskonalenie narzędzi informatycznych,
- 10) utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku,
- 11) analiza i raportowanie incydentów naruszenia bezpieczeństwa płatności elektronicznych.

Ogólne zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasady identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczania i transferu ryzyka operacyjnego określa Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego, w tym zdarzeń ryzyka braku zgodności:

Identyfikacja zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz incydentów ryzyka braku zgodności odbywa się na każdym stanowisku pracy Banku w oparciu o wykaz zdarzeń zawartych w załączniku nr 1 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania do przełożonego incydentów i po wyjaśnieniu przyczyn zarejestrowanie w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego. Komórka organizacyjna Banku odpowiedzialna za prowadzenie rejestru dokonuje ostatecznej klasyfikacji zdarzenia i raportuje, zgodnie z szczegółową procedurą opisaną w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank rejestruje wszystkie zdarzenia ryzyka operacyjnego bez względu na wysokość straty i częstotliwość występowania. Progi strat przyjmowane do raportowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej określone są w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Zasady wyceny kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego i ryzyka braku zgodności

są opisane w załączniku nr 2 do Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. Na podstawie ww. algorytmu Zespół ryzyka i analiz, odpowiedzialny za prowadzenie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego, ma za zadanie oszacowanie kosztów zdarzeń, sporządzenie mapy ryzyka oraz raportowanie o wysokości poniesionych strat, podjętych działaniach itp. do Zarządu i Rady, w ramach systemu informacji zarządczej.

Działania zabezpieczające:

- 1) wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
- 2) zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku,
- 3) zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
- 4) działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów,
- 5) osłabianie i niwelowanie skutków zaistniałych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego, a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka,
- 6) stosowanie ubezpieczeń,
- 7) tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania,
- 8) okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Transfer ryzyka:

Bank stosuje następujące metody transferu ryzyka:

1. ubezpieczenia,
2. pokrycie kosztów strat przez pracownika winnego zaniedbań,
3. outsourcing.

Zarządzanie kadrami:

- 1) zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
- 2) stosowanie zasad dobrej praktyki bankowej w relacjach z klientami,
- 3) analiza skarg i wniosków związanych z działalnością Banku,
- 4) unikanie konfliktów interesów,
- 5) przygotowanie stanowisk pracy i wewnętrznych procedur Banku do zatrudniania osób z niepełnosprawnościami,
- 6) organizacja szkoleń,
- 7) kontrola wewnętrzna.

Kontrola wewnętrzna

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej na który składa się:

- 1) kontrola wewnętrzna (funkcjonalna),
- 2) Stanowisko ds. Zgodności,
- 3) audyt wewnętrzny, sprawowany przez SSOZ BPS.

- 4) kontrola wewnętrzna funkcjonalna jest sprawowana jako kontrola bieżąca na każdym stanowisku, ponadto w obszarach objętych wysokim ryzykiem operacyjnym wprowadzono zasady tzw. kontroli „na drugą rękę”.
- 5) kontrolą następną jest objęte każde stanowisko co najmniej raz w roku w ramach tzw. kontroli kierowniczej.
- 6) audyt ryzyka operacyjnego jest przeprowadzany w Banku co najmniej raz w ciągu 24 miesięcy.
- 7) szczegółowe zasady kontroli wewnętrznej i audytu zawarte są w *Regulaminie kontroli wewnętrznej*.

Tolerancja na ryzyko, limity wewnętrzne

- 1) Ustala się tolerancję na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat brutto, poprzez limity dla klas zdarzeń rozumianych na potrzeby niniejszej Strategii jako rodzaje zdarzeń ujęte w Załączniku nr 1 do Rekomendacji M.
- 2) Wysokość limitów dla klas zdarzeń wynosi:

LP	Klasa zdarzeń	Limit w tys./kw
1	Oszustwa wewnętrzne	0,00
2	Oszustwa zewnętrzne	578,82
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	35,72
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	32,37
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	31,12
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,77

- 3) Wykonanie limitów badane będzie w układzie kwartalnym, a obserwacji podlegają ponoszone przez Bank straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego, zgodnie z definicją z niniejszej Strategii.
- 4) Przypadki przekroczenia limitu będą raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej, podjęte zostaną również działania zmierzające do ustalenia przyczyn przekroczeń, zmierzające do ustabilizowania sytuacji powodującej powiększanie strat, a także nieprzekraczania maksymalnej wielkości strat w przyszłości.
- 5) Wskaźniki graniczne dla KRI – ustalone będą graniczne wielkości kluczowych wskaźników ryzyka, których przekroczenie będzie traktowane jako sygnał wzrostu ryzyka i odpowiednio raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Zarządzanie ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu:

1. Bank jest instytucją zobowiązaną w rozumieniu Ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i zapewnia skuteczną ochronę przed działaniami o charakterze przestępczym.
2. Zarządzanie ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu jest zorganizowane w czterech obszarach funkcjonowania Banku:
 - a) Biznesowym,
 - b) Rozliczeniowym,
 - c) Zarządczym,
 - d) Zgodności (compliance).
3. Na poziomie biznesowym realizowane są zadania obejmujące ocenę ryzyka klienta na etapie nawiązywania współpracy, w trakcie współpracy oraz w przypadku przeprowadzania transakcji okazjonalnych. Każdy pracownik pierwszego poziomu zarządzania powinien realizować zadania związane z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w obszarze biznesowym.

4. Na poziomie rozliczeniowym Analityk AML weryfikuje oceny ryzyka sporządzane w ramach obsługi klienta oraz generuje raporty w zakresie ryzyka AML na podstawie transakcji realizowanych przez klientów w trybie zdalnym.
5. Na poziomie zarządczym Stanowisko ds. zgodności AML odpowiada za dostosowanie zasad zarządzania ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu do przepisów zewnętrznych, zapewnia odpowiedni poziom raportowania w sprawie AML do Zarządu i Rady Nadzorczej, opiniuje zasady współpracy z klientami podejrzanymi o pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu.
6. Stanowisko ds. zgodności AML opracowuje procedury, przeprowadza testowanie stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej w ww. obszarze oraz sporządza raport w sprawie oceny efektywności zarządzania ryzykiem prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.
7. Niezależną ocenę zmaterializowanego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu przeprowadza Zespół Ryzyka i Analiz.
8. Nadzór nad procesem przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu sprawuje Prezes Zarządu.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego Banku

W związku z tym, że Bank został uznany przez Komisję Nadzoru Finansowego za małą, niezłożoną instytucję docelowy profil ryzyka operacyjnego określono na podstawie ustalonych wskaźników KRI. W zakresie realizacji Strategii docelowy profil ryzyka jest następujący:

Lp.	Klasa zdarzeń	MAX	Profil ryzyka w tys.		
			31.12.2025	31.12.2026	31.12.2027
1	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Oszustwa zewnętrzne	482 350,00	506,47	531,79	558,38
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	29 766,48	31,25	32,82	34,46
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	26 978,38	28,33	29,74	31,23
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	25 936,23	27,23	28,59	30,02
7	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	641,52	0,67	0,71	0,74

Ryzyko ESG

Celem strategicznym w obszarze zarządzania ryzykiem ESG jest propagowanie i wspieranie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja tego celu odbywa się poprzez:

1. działalność kredytową,
2. zarządzanie ryzykiem operacyjnym,
3. działalność własną Banku,
4. doskonalenie narzędzi do raportowania w sprawie ESG.

Ryzyka z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej lub ładu korporacyjnego (ESG) nie są traktowane

jako odrębne komponenty ryzyka bankowego, lecz wpływają na różne rodzaje ryzyka finansowego, operacyjnego oraz strategicznego i biznesowego, w szczególności na ryzyko: kredytowe, rynkowe, płynności, operacyjne i reputacji.

Działalność kredytowa:

1. Bank wspiera lokalne inicjatywy w formie kredytowania przedsięwzięć na rzecz ochrony środowiska,
2. Bank wspiera lokalne inicjatywy w formie kredytowania przedsięwzięć na rzecz zrównoważonego rozwoju takich jak rozwój infrastruktury zapewniającej brak wykluczenia osób z niepełnosprawnościami,
3. Bank oferuje atrakcyjne kredyty w tym na cele związane z ochroną środowiska,
4. w Banku kredytobiorcy są poddawani ocenie pod kontem wpływu na ryzyko ESG,
5. wyniki ww. ocen są raportowane do Zarządu i Rady Nadzorczej,
6. Bank doskonali narzędzia oceny i raportowania w sprawie ESG,
7. Bank śledzi ofertę Zrzeszeniową w zakresie wspierania działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Ryzyko operacyjne:

Z uwagi na niematerialność oraz niepewność co do czasu pojawienia się skutków, a jednocześnie potencjalny istotny wpływ na Bank i jego kontrahentów, w tym w obszarze ryzyka operacyjnego i ryzyk z pogranicza tego ryzyka, działania Banku w zakresie uwzględnienia ryzyka ESG w ramach ryzyka operacyjnego polegają na:

- 1) uwzględnieniu w procesie identyfikacji i monitorowania potencjalnej materializacji czynników ryzyka ESG, które mogą w efekcie prowadzić do powstania strat operacyjnych, uszczerbku na reputacji lub uszczerbku prawnego,
- 2) oznaczanie w prowadzonych przez Bank bazach zdarzeń/strat operacyjnych spowodowanych czynnikami ryzyka ESG,
- 3) uwzględnieniu w planach ciągłości działania oraz planach awaryjnych, a także w scenariuszach testów tych planów, ryzyka środowiskowego (fizycznego), aby zapewnić ciągłość i zdolność do przywrócenia działalności po katastrofach, z uwzględnieniem położenia geograficznego Banku, jego aktywów rzeczowych i uzgodnień dotyczących outsourcingu,
- 4) podejmowanie działań mitygujących, w szczególności poprzez ocenę zgodności ekspozycji Banku z obowiązującymi standardami ESG, w celu zapobiegania przyszłym skutkom finansowym w postaci uszczerbku na reputacji lub uszczerbku prawnego,
- 5) uwzględnieniu czynników ryzyka ESG w procesie samooceny ryzyka operacyjnego oraz w scenariuszowych testach warunków skrajnych, a także sprawdzanie aktualności i wykonalności/gotowości procedur,
- 6) podejmowanie wszelkich innych działań, określonych w procedurach szczegółowych Banku, w celu zapewnienia wysokiej odporności operacyjnej i zgodności ze standardami ESG.

Działalność własna Banku - relacje z pracownikami

Zasady zarządzania ryzykiem ESG w relacjach z pracownikami ujęte są w Polityce wynagrodzeń, Polityce zarządzania konfliktami interesów i Polityce różnorodności. Zapisy ww. dokumentów zapobiegają dyskryminacji i mobbingowi.

Bank działa w oparciu o przepisy prawa, w związku z tym naturalnie stosuje zasady sprawiedliwości społecznej i przestrzega zasad ładu korporacyjnego i wewnętrznego.

Istotnym elementem polityki zarządzania ryzykiem ESG to stałe budowanie świadomości wśród pracowników i system szkoleń.

Działalność własna Banku - plan nakładów inwestycyjnych

Bank wykorzystuje dobre wyniki finansowe nie tylko w kumulowanie kapitałów ale również w inwestycje w systemy przyjazne środowisku, które jednocześnie poprzez energooszczędność są inwestycjami

zapewniającymi oszczędności kosztów w czasach spadku rynkowych stóp procentowych oraz zapobieganie występowaniu awarii.

W ramach planowania nakładów inwestycyjnych związanych z ESG Bank podjął i podejmie w przyszłości następujące działania:

1. Bank zmodyfikował systemu oświetleniowy – zmiana na energooszczędne oświetlenie z częściowym wykorzystując system czujników,
2. Bank dokona wymiany okien w Centrali w Banku
3. Bank rozpoczął wymianę sprzętu na nowoczesny, energooszczędny,
4. Bank wprowadzi system cyfryzacji przepływów informacji, korespondencji i faktur,
5. Bank gospodaruje odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Doskonalenie narzędzi do raportowania w sprawie ESG

Bank wprowadzi parametryzując systemu finansowo – księgowego w celu dostosowania exportu danych do oczekiwań:

- wewnętrznych w sprawie raportowania ryzyka ESG do Zarządu i Rady Nadzorczej,
- zewnętrznych, dotyczących wymogów sprawozdawczych w ramach sprawozdawczości obowiązkowej,
- w zakresie ujawnień,
- dostosowania zapisów wynikających z taksonomii ESG.

Ryzyko ICT

Celem strategicznym w zarządzaniu ryzykiem ICT jest zapewnienie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji oraz ciągłości świadczenia usług teleinformatycznych. Realizacja powyższych celów ma za zadanie wzmocnienie operacyjnej odporności cyfrowej, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej, zwanego dalej Rozporządzeniem „DORA”.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem ICT obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) rozwój wykorzystywanego oprogramowania,
- 2) analiza wpływu zmian oprogramowania, rozwiązań sieciowych, sprzętu, infrastruktury przyłączeniowej na operacyjną odporność cyfrową Banku,
- 3) zmiany w zakresie danych przetwarzanych w ramach działalności Banku,
- 4) rozwój infrastruktury teleinformatycznej,
- 5) monitorowanie i zarządzanie incydentami związanymi z naruszeniem bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 6) identyfikacja zagrożeń wpływających na poziom ryzyka ICT,
- 7) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka ICT,
- 8) zmiany organizacyjne i procesowe w zakresie zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego,
- 9) analiza zagrożeń związanych ze zlecaniem czynności na zewnątrz oraz pracą zdalną.

Rozwój wykorzystywanego oprogramowania

Kierunki rozwoju wykorzystywanego oprogramowania:

- 1) rozwój systemów informatycznych wspierających realizację produktów w placówkach, poprzez Internet oraz poprzez bankowość mobilną;
- 2) rozwój systemów informatycznych wspierających realizację produktów w zakresie przyjmowania i monitoringu zabezpieczeń na nieruchomościach;

- 3) rozwój systemów wspierających zarządzanie ryzykiem i funduszami własnymi,
- 4) rozwój systemów wspierających monitoring ekspozycji kredytowych
- 5) rozwój systemów wspierających sprawozdawczość obowiązkową,
- 6) ocena ryzyka odseparowania oprogramowania krytycznego od pozostałych systemów w celu ograniczenia zakażeniem przez wrogie oprogramowanie.

Zmiany w zakresie danych przetwarzanych w ramach działalności Banku

Kierunki rozwoju baz danych wynikające ze strategii:

- 1) rozwój systemów informatycznych wspierających realizację produktów w placówkach i poprzez Internet oraz bankowość mobilną;
- 2) rozwój systemów informatycznych wspierających realizację produktów w zakresie przyjmowania i monitoringu zabezpieczeń na nieruchomościach,
- 3) rozwój systemów wspierających zarządzanie ryzykiem,
- 4) analiza możliwości przechowywania, przetwarzania danych w systemach dostarczanych przez dostawców zewnętrznych.

Rozwój infrastruktury teleinformatycznej

Kierunki rozwoju infrastruktury teleinformatycznej to:

- 1) sukcesywna wymiana bazy sprzętowej w Banku, jako proces ciągły,
- 2) rozwój placówek poprzez rozwój infrastruktury sieciowej i wyposażenia placówek w sprzęt komputerowy i oprogramowania, dalsze inwestycje w infrastrukturę sieciową i zabezpieczenia,
- 3) eliminowanie oprogramowania nie posiadającego wsparcia producenta,
- 4) certyfikacja systemów pocztowych, platform wymiany informacji z podmiotami zewnętrznymi, wykorzystywanych stron internetowych,
- 5) analiza ryzyka przyłączeniowego w przypadku korzystania z oprogramowania zewnętrznych dostawców usług.

Zmiany organizacyjne i procesowe w zakresie zarządzania obszarami technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego

Kierunki rozwoju w sferze organizacyjnej i procesowej Banku:

- 1) zwiększanie kompetencji pracowników odpowiedzialnych za administrowanie systemami IT;
- 2) zwiększanie kompetencji pracowników odpowiedzialnych za bezpieczeństwo środowiska IT;
- 3) powiększanie świadomości pracowników w zakresie bezpieczeństwa IT;
- 4) powiększanie świadomości klientów w zakresie bezpieczeństwa IT;
- 5) okresowe szkolenia pracowników i członków Rady Nadzorczej w zakresie operacyjnej odporności cyfrowej, zgodnie z Rozporządzeniem DORA;
- 6) stała weryfikacja zasad raportowania w zakresie operacyjnej odporności cyfrowej, zgodnie z Rozporządzeniem DORA;

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą następujące podmioty: Rada Nadzorcza, Zarząd Banku, Stanowisko ds. zgodności, Zespół ryzyka i analiz, kontrola wewnętrzna oraz pracownicy.

Na początku 2025 roku według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku, Bank na podstawie przeprowadzonych analiz historycznych dokonał oceny istotności występujących ryzyk i uznał za istotne następujące ryzyka:

Kapitał ważony ryzykiem:

1. Ryzyko kredytowe
2. Ryzyko koncentracji zaangażowań i dużych ekspozycji

3. Ryzyko koncentracji znacznych pakietów akcji
4. Ryzyko operacyjne
5. Ryzyko walutowe

Dodatkowe wymogi kapitałowe:

1. Ryzyko stopy procentowej:
 - a) Wartości ekonomicznej kapitału
 - b) Rozszerzonego wyniku odsetkowego
 - c) Ryzyko spreadu kredytowego
2. Ryzyko koncentracji:
 - a) w ten sam sektor gospodarczy;
 - b) w ten sam podmiot według długości okresu kredytowania;
 - c) w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego;
3. Ryzyko płynności
4. Ryzyko kapitałowe
5. Ryzyko wyniku finansowego
6. Ryzyko cyklu gospodarczego
7. Ryzyko ESG
8. Ryzyko ICT

Przepływ informacji w Banku uregulowany jest w *Instrukcji sporządzania informacji zarządczej*, która definiuje częstotliwość, zakres, odbiorców oraz termin sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka.

III. Fundusze własne:

1. Fundusze własne Banku finansują działalność i zapewnienie rozwoju lub zabezpieczenie na wypadek ewentualnych strat Banku. Wielkość funduszy własnych wyznacza poziom stabilności finansowej Banku, a tym samym stopień bezpieczeństwa jego działalności i klientów.
2. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz art. 492 Rozporządzenia UE 575/2013.
3. Na dzień 31.12.2024 roku poziom funduszy własnych wyniósł 22.616.154,23 zł.
4. Zgodnie z przepisami fundusze własne składają się z kapitału podstawowego Tier I w wysokości 22.616.154,23 zł. kapitału dodatkowego Tier I - 0,00 zł i kapitału Tier II – 0,00 zł.
5. Bank Spółdzielczy w Tarcynie buduje swoją bazę kapitałową o fundusze najwyższej jakości. Udział kapitału Tier I stanowi 100% funduszy własnych. Kapitał Tier II stanowi 0,00% funduszy własnych.

Stan funduszy własnych na dzień:		2024-12-31
FUNDUSZE WŁASNE (TIER I + TIER II):		22 616 154,23
KAPITAŁ TIER I		22 616 154,23
Kapitał podstawowy TIER I:		22 616 154,23
Fundusz udziałowy:		426 000,00
Fundusz zasobowy:		20 429 936,55
Fundusz ogólnego ryzyka:		1.800 900,00
Pomniejszenia kapitału podstawowego (WNIp):		(-) 40 682,32
Kapitał dodatkowy TIER I:		0,00
KAPITAŁ TIER II:		0,00

FUNDUSZE WŁASNE (TIER I I TIER II) W EUR:**5 292 804,64**

Średni kurs EUR:

4,2730

IV. Adekwatność kapitałowa, w tym dźwignia finansowa:

1. Wyliczenia regulacyjne wymogów kapitałowych na dzień 31.12.2024 roku dokonano w oparciu o Rozporządzenie UE 575/2013.
2. Celem procesu oceny adekwatności kapitałowej jest zapewnienie utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. W tym celu Bank realizuje następujące działania:
 - a) ustala pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne;
 - b) dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do poszczególnych klas ekspozycji na potrzeby obliczania łącznej ekspozycji na ryzyko kredytowe;
 - c) przypisuje ekspozycjom wagi ryzyka kredytowego;
 - d) przeprowadza rachunek adekwatności kapitałowej z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych na podstawie przeglądu za istotne;
 - e) dokonuje przeglądu procesu oceny adekwatności kapitałowej;
 - f) raportuje Organom Banku analizy w zakresie kapitału ważonego ryzykiem i wewnętrznych wymogów kapitałowych;
 - g) dokonuje podziału zadań i kontroli w procesie ustalania wymogu kapitałowego.
3. Jednym z celów strategicznych jest umocnienie siły kapitałowej Banku. Doskonalenie jakości obsługi klientów oraz dążenie do wzrostu bezpieczeństwa funkcjonowania Banku ma na celu utrzymanie przewagi konkurencyjnej na terenie jego działania, co pozwala na wzrost sprzedaży a w efekcie na umacnianie siły kapitałowej. Im wyższy poziom kapitałów w Banku, tym większe możliwości rozwoju, między innymi poprzez wzrost inwestycji w nowoczesne technologie, reklamę, systemy motywacyjne dla pracowników, poprawę wizerunku zewnętrznego placówek bankowych, wzrost skali działalności.
4. Kapitał ważony ryzykiem na dzień 31.12.2024 roku wyniósł 7.361.622,25 zł i stanowił 32,55% funduszy własnych.
5. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego obliczone zostały zgodnie z metodą standardową, wyniosły 5.485.037,27 zł i stanowiły 74,51% wszystkich wymogów.
6. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego Bank oblicza zgodnie z metodą wskaźnika bazowego. W 2024 roku wymóg wyniósł 1.876.584,98 zł i stanowił 25,49% wszystkich wymogów.
7. Na dzień 31.12.2024 r. Bank tworzył dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej wysokości 1.063.815,14 zł. Limit na dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej – łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP 8%. Wewnętrzny współczynnik wypłacalności na dzień 31.12.2024 r. wyniósł 21,47%.
8. Łączny współczynnik kapitałowy na dzień 31.12.2024 roku wyniósł 24,58% przy limicie min.12,50%.
9. Bufor zabezpieczający 2,5%, wymóg połączonego bufora 2,5%.
10. Poniższe zestawienie przedstawia zestawienie wag ryzyka dla poszczególnych ekspozycji:

Zestawienie wag ryzyka i wyliczenie współczynników kapitałowych na dzień 31.12.2024 roku:

Pozycja	Waga	Ogółem (Wartość pierwotna) CNXX003	(-)Korekty i rezerwy z tytułu ekspozycji pierwotnej CNCS001	W pełni skorygowana wartość ekspozycji CNXX030	Gwarancje CNCS002	Kaucje CNCS005	Waga 0.00%CN CS011	Waga 20.00%CN NCS012	Waga 50.00%CN S013	Waga 100.00%CN NCS014	Wartość ekspozycji CNXX002	Kwota ekspozycji ważona ryzykiem przed zastosowaniem MŚP CNXX001	Kwota ekspozycji ważona ryzykiem po zastosowaniu MŚP CNXX004
1) Rządy i banki centralne	0%	180 763 211,92	0	180 763 211,92	0	0	0	0	0	0	180 763 211,92	902 652,50	902 652,50
2) Sam. regionalne lub władz lok.	20%	14 523 602,74	0	14 523 602,74	0	0	0	0	0	0	14 523 602,74	2 904 720,54	2 904 720,54
3) Sektor publiczny	50%	19 402 024,33	0	19 402 024,33	0	0	0	0	0	0	19 402 024,33	28 345,67	28 345,67
4) Instytucje - banki (rez. obow.)	0%	7 595 000,00	0	7 595 000,00	0	0	0	0	0	0	7 595 000,00	0	0
5) Instytucje - banki (do 3m-cy)	20%	10 141 512,71	0	10 141 512,71	0	0	0	0	0	0	10 141 512,71	0	0
6) Instytucje - banki (pow 3m-cy)	50%	169 296,52	0	169 296,52	0	0	0	0	0	0	169 296,52	84648,26	84648,26
7) Zab. na nieruch. mieszkalnych		3 522 423,79	-460,54	3 521 963,25	0	0	0	0	160 000,00	0	3 441 963,25	1204687,14	1204687,14
8) Instytucje - banki	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9) Przedsiębiorcy	100%	28 153 232,59	-5,95	28 153 226,64	0	0	0	0	6 148 717,97	0	25 078 867,69	25078867,69	19113127,59
10) Detaliczne	75%	46 859 247,63	-40 772,86	46 818 474,77	0	0	0	4,5	842 902,94	0	46 397 019,76	34797765,34	34797765,34
11) Zab. na nieruch. komercyjnych		4 302 927,26	0	4 302 927,26	0	0	0	0	2 678,19	0	4 301 588,17	4301588,17	3277380,02
12) Inne pozycje - Środki trwałe	100%	2 206 279,48	0	2 206 279,48	0	0	0	0	0	0	2 206 279,48	2206279,48	2206279,48
13) Niewykonanie zobowiązania		2 059 765,66	-1 473 922,93	585 842,73	0	0	0	0	2 251,26	0	584 717,10	585457,79	468116,74
14) Zw. z przeds. zbiorowego inwest.	100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15) Ekspozycje Kapitałowe	100%	2 619 297,00	0	2 619 297,00	0	0	0	0	0	0	2 619 297,00	2619297	2619297
16) Inne pozycje - aktywa	100%	955 945,65	0	955 945,65	0	0	0	0	0	0	955 945,65	955945,65	955945,65
17) Inne pozycje - aktywa	20%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18) Inne pozycje - Gotówka	0%	7 474 248,08	0	7 474 248,08	0	0	0	0	0	0	7 474 248,08	0	0
19) INNE POZYCJE - WARTOŚCI NIEMAT.	0%	40 682,32	0	40 682,32	0	0	0	0	0	0	40 682,32	0	0
20) WYKLUCZONE		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21) DO WYJAŚNIENIA		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem		330 748 015,36	-1 515 162,28	329 232 853,08	0	0	0	4,5	7 156 550,36	0	325 654 574,40	75 670 255,23	68 562 965,93

11. Bank dokonuje oceny adekwatności kapitałowej w okresach kwartalnych zgodnie z *Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej*.

12. Bank szacuje ryzyko poziomu dźwigni finansowej zgodnie z Rozporządzeniem UE. Na dzień 31.12.2024 roku w Banku wskaźnik wynosi 6,95%. Na prezentowany poziom wskaźnika dźwigni finansowej miał wpływ wysoki poziom aktywów i zobowiązań pozabilansowych.

W celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej Bank stosuje procedury zawarte w *Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej*:

- Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w miarze ekspozycji całkowitej.
- Miara ekspozycji całkowitej jest sumą wartości ekspozycji z tytułu:
 - aktywów – których wartość wyznaczana jest z uwzględnieniem korekt wartości, rezerw i innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów, jak dla potrzeb ustalenia wartości ekspozycji z tytułu składnika aktywów w ramach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko; (*zgodnie z art. 111 ust. 1 zdanie pierwsze CRR: w wartości księgowej, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości z tytułu ostrożnej wyceny, odliczeniu mającej zastosowanie kwoty niedoboru pokrycia należności nieobsługiwanych oraz dokonaniu innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów*)
 - pozycji pozabilansowych – ujmowanych w wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek), z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% wartości dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka.
- W aktywach wymienionych w ust. 3 pkt 1 Bank nie ujmuje pozycji aktywów, które ujęte zostały w pomniejszeniach kapitału podstawowego i dodatkowego Tier I, w szczególności:
 - wartości niematerialnych i prawnych w części pomniejszającej kapitał podstawowy;
 - udziałów kapitałowych w części pomniejszającej kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I;
 - aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności w części pomniejszającej kapitał podstawowy Tier I.
 - Ustalając wartość aktywów, o których mowa w ust. 3 pkt 1, Bank uwzględnia rezerwy celowe i odpisy aktualizujące odnoszące się do odsetek związane z danym składnikiem aktywów w wartości, w jakiej zostały one uwzględnione w ramach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.
- Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3,30%. Łączne wymogi w

zakresie wskaźnika dźwigni SREP minimum 3%.

Wskaźnik dźwigni finansowej jest obliczany i monitorowany przez Zespół Ryzyka i Analiz w okresach kwartalnych; stanowi element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

V. Ryzyko kredytowe

1. Kategorie ekspozycji kredytowych

Kategoria ekspozycji	Wartość Bil.+PZB. W tys. zł
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	14.584,00
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	19.685,53
ekspozycje detaliczne	4.551,16
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	63.189,32
których dotyczy niewykonanie zobowiązania (zagrożone)	1.852,85

2. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank nie dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na regiony geograficzne.

3. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Opis sekcji	EKD od	EKD do	OGÓŁEM	OGÓŁEM + PZB	limit % UK	Wykorzyst. Limitu % UK
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	100	399	12 686 035,38	13 782 760,07	80	76,18%
Górnictwo i wydobywanie	500	999	0,00	0,00	5	0,00%
Przetwórstwo przemysłowe	1000	3399	2 842 219,92	2 844 471,18	40	31,44%
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz rekultywacja	3600	3999	84 000,00	84 000,00	5	7,43%
Budownictwo	4100	4399	4 015 495,43	7 833 795,46	65	53,29%
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	4500	4799	3 016 194,60	3 934 710,91	50	34,80%
Transport i gospodarka magazynowa	4900	5399	3 503 911,23	3 618 180,75	40	40,00%
Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne	5500	5699	338 957,46	338 957,46	5	29,97%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6800	6899	1 058 832,39	1 058 832,39	15	31,21%
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6900	7599	96 666,00	96 666,00	5	8,55%
Usługi administrowania i działalność wspierająca	7700	8299	24 252,95	66 458,00	5	5,88%
Edukacja	8500	8599	30,00	30,00	5	0,00%
Pozostała działalność usługowa	9400	9699	54 468,61	65 445,37	5	5,79%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8400	8499	14 584 000,00	14 584 000,00	100	64,48%
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8600	8899	0,00	0,00	5	0,00%

Wytwarzanie i zaopatrywanie w en.elektryczną, gaz, parę wodną, wodę i powietrze	3500	3599	0,00	150 403,80	5	13,30%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6400	6699				
Gosp.domowe zatrudniające pracowników; gosp.domowe prod.na wł.potrzeby	9700	9899				
Organizacje i zespoły eksterytorialne	9900	9999				
Informacja i komunikacja	5800	6399				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	9000	9399				
Inne			0,54	0,54		
Bez kodu EKD						

4.Struktura ekspozycji kredytowych wg. długości okresu kredytowania:

Lp	Nazwa produktu	limit % UK	OGÓŁEM	% UK	Struktura %	Wyk. limitu % UK
1	OF - KREDYTY DO ROKU	10	417 926,73	1,85%	0,45%	18,48%
2	OF - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	550	49 422 655,34	218,53%	53,64%	39,73%
3	R - KREDYTY DO ROKU	5	50 614,42	0,22%	0,05%	4,48%
4	R - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	100	13 199 305,50	58,36%	14,32%	58,36%
5	P - KREDYTY DO ROKU	10	502 207,76	2,22%	0,55%	22,21%
6	P - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	150	13 961 397,83	61,73%	15,15%	41,15%
7	SPÓŁDZIELNIE I WSPÓLNOTY - KR. DO ROKU	5	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
8	SPÓŁDZIELNIE I WSPÓLNOTY - KREDYTY POW. ROKU	3	7 539,00	0,03%	0,01%	1,11%
9	BUDŻET - KREDYTY DO ROKU	5	0,00	0,00%	0,00%	0,00%
10	BUDŻET - KREDYTY POWYŻEJ ROKU	100	14 584 000,00	64,48%	15,83%	64,48%

5. Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Do kategorii kredytów zagrożonych Bank zalicza ekspozycje w kategorii ryzyka „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”, zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia

16.12.2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (z późniejszymi zmianami).

Bank tworzy rezerwę na ryzyko ogólne zgodnie z wewnętrzną procedurą, przy czym na ryzyko kredytowe:

1. Podstawowe zasady

1. Klasyfikacja ekspozycji kredytowych jest realizowana w ramach następujących kategorii:
 - 1) dla pożyczek i kredytów mieszkaniowych, hipotecznych oraz ekspozycji kredytowych wobec klientów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego:
 - a) kategoria „Normalne”, zwana dalej kategorią **N**;
 - b) kategoria „Pod obserwacją”, zwana dalej kategorią **PO**;
 - c) kategoria „Poniżej standardu”, zwana dalej kategorią **PS**;
 - d) kategoria „Wątpliwe”, zwana dalej kategorią **W**;
 - e) kategoria „Stracone”, zwana dalej kategorią **S**.
 - 2) dla pożyczek i kredytów detalicznych:
 - a) kategoria **N**;
 - b) kategoria **S**.
2. Klasyfikacja ekspozycji kredytowych wynikających z kredytów i pożyczek mieszkaniowych, hipotecznych i detalicznych, należności od Skarbu Państwa odbywa się na podstawie kryterium terminowości spłat (z uwzględnieniem dodatkowych kryteriów dla kategorii **S**). Przez kryterium to rozumie się terminowość regulowania kapitału i odsetek (przy czym za opóźnienie uznaje się sytuację, w której nieterminowo regulowane są tylko odsetki, tylko kapitał lub jednocześnie odsetki i kapitał).
3. Klasyfikacja ekspozycji kredytowych klientów instytucjonalnych i jednostek samorządu terytorialnego, odbywa się na podstawie kryterium terminowości spłat (z uwzględnieniem dodatkowych kryteriów dla kategorii **S**) oraz kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej. Kryterium terminowości oceniane jest analogicznie, jak w przypadku kredytów i pożyczek mieszkaniowych, hipotecznych i detalicznych oraz należności od Skarbu Państwa. Natomiast kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej rozumiane jest jako ocena sytuacji finansowej podmiotu, dokonana w oparciu o kryteria ilościowe i jakościowe opisane w dalszej części Instrukcji.

2. Minimalny poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących

1. Ustala się następujące minimalne poziomy procentowe rezerw celowych i odpisów aktualizujących w relacji do wartości podstawy tworzenia:
 - 1) dla kategorii **N** – 0%, z wyłączeniem kredytów i pożyczek detalicznych, dla których minimalny poziom rezerwy i odpisu aktualizującego wynosi 1,5%;
 - 2) dla kategorii **PO** – 1,5%;
 - 3) dla kategorii **PS** – 20%;
 - 4) dla kategorii **W** – 50%;
 - 5) dla kategorii **S** – 100%.
 2. Przyjmuje się, że powyżej wskazane wartości stanowią poziomy minimalne.
 3. Poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących utworzonych dla kredytów i pożyczek detalicznych kategorii **N** można pomniejszyć o 25% posiadanej rezerwy na ryzyko ogólne.
 4. Poziom rezerw celowych i odpisów aktualizujących utworzonych dla ekspozycji w kategorii **PO** można pomniejszyć o 25% posiadanej rezerwy na ryzyko ogólne.
 5. Zastosowanie procedury, o której mowa w ust. 3 i 4 nie wyklucza zastosowania pomniejszania podstawy tworzenia rezerwy celowej i odpisów aktualizujących o wartość zabezpieczenia.
6. Strukturę zaangażowania bilansowego i pozabilansowego Banku wobec sektora niefinansowego, finansowego i budżetowego na dzień 31.12.2024 roku przedstawia następująca tabela:

Należności:		Normalne i pod obserwacją	Poniżej standardu	Wątpliwe	Stracone	Razem należności bilansowe	Należności pozabilansowe
1.	Sektor finansowy w tym:	10 162 157,68	-	-	-	10 162 157,68	-
	lokaty Bank PBS	9 541 922,68	-	-	-	9 541 922,68	-
	akcje BPS	620 235,00	-	-	-	620 235,00	-
2.	Sektor niefinansowy	75 708 796,72	212 369,72	214 579,02	1 425 901,12	77 561 646,58	7 156 554,86
	osoby fizyczne	49 274 688,36	0,00	0,00	565 893,71	49 840 582,07	1 002 907,44
	rolnicy	13 114 842,35	129 959,15	2 468,44	2 649,98	13 249 919,92	931 724,69
	przedsiębiorcy	13 311 727,01	82 410,57	212 110,58	857 357,43	14 463 605,59	5 221 922,73
	wspólnoty	7 539,00	0,00	0,00	0,00	7 539,00	0,00
	spółdzielnie	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00
3.	Sektor budżetowy	14 584 000,00	-	-	-	14 584 000,00	0,00
	Razem	100 454 954,40	212 369,72	214 579,02	1 425 901,12	102 307 804,26	7 156 554,86

11. Zasady dotyczące wyceny zabezpieczeń, zarządzania nimi i opis głównych rodzajów zabezpieczeń określa *Instrukcja prawnych form zabezpieczenia wierzytelności* obowiązująca w Banku.

VI. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - art. 453

Bank stosuje techniki ograniczania ryzyka kredytowego w zakresie:

- tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania ich naliczania,
- wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem w odniesieniu do ekspozycji zabezpieczonej nieruchomością mieszkalną części ekspozycji do 55% wartości nieruchomości Bank przypisuje wagę ryzyka równą 20%, a ewentualnej pozostałej części ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka taką jak wobec ekspozycji kontrahenta niezabezpieczonej nieruchomością mieszkalną. W odniesieniu do ekspozycji zabezpieczonej nieruchomością komercyjną części ekspozycji do 55% wartości nieruchomości Bank przypisuje wagę ryzyka równą 60%, a ewentualnej pozostałej części ekspozycji przypisuje się wagę ryzyka taką jak wobec ekspozycji kontrahenta niezabezpieczonej nieruchomością komercyjną.

Wycena i zarządzanie zabezpieczeniami uregulowane zostało w *Instrukcji Zasady klasyfikacji i przeglądu ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw*, zgodnie z którymi nie rzadziej niż raz w roku, a w przypadku dużych zaangażowani nie rzadziej niż raz na kwartał dokonywany jest przegląd przyjętych zabezpieczeń poszczególnych ekspozycji kredytowych, kontrolowana jest ich wartość, aktualność i możliwość zastosowania w rachunku rezerw celowych.

VII. Korzystanie z ECAI – art. 444

Bank nie wykorzystuje ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI dla potrzeb wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem.

VIII. Ryzyko rynkowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko. Kapitał ważony ryzykiem z tytułu ryzyka walutowego oblicza się metodą standardową. Kapitał z tytułu ryzyka walutowego stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli przewyższa ona 2% funduszy własnych Banku lub stanowi 0 jeżeli nie przewyższa 2% funduszy własnych.

Całkowita pozycja walutowa na dzień 31.12.2024 roku wyniosła 254 381,93 zł, a limit na pozycję walutową został wykorzystany w 56,24%. Bank nie tworzy wymogu z tytułu ryzyka walutowego.

Data	USD	EUR	GBP	CPW Zł	FW	2% FW	Wyk. Limitu	DWK
31.12.2024	4,1012	4,2730	5,1488	254 381,93	22 616 154,23	452 323,08	56,24%	0,00

Data	poz USD	poz USD Zł	limit	wykorz.	poz EUR	poz EUR Zł	limit	wykorz.	poz GBP	poz GBP Zł	limit	wykorz.
31.12.2024	61 551,01	252 433,00	96 000,00	64,12%	-55 699,12	-238 002,34	89 000,00	62,58%	378,52	1 948,92	5 000,00	7,57%

Z uwagi na fakt, iż w Banku występuje znaczna skala działalności walutowej, wylicza się relację maksymalnej całkowitej pozycji walutowej zanotowanej w okresie roku do FW Banku oraz wartość zagrożoną dla portfela pozycji walutowych. Na dzień analizy wartość wskaźnika maksymalnej pozycji walutowej zanotowanej w okresie ostatniego roku (W_{PC}) wynosi 1,72%, a maksymalna skalowana do horyzontu jednorocznego wartość zagrożona zanotowana w okresie ostatniego roku (Var^{250}_{max}) wynosi 34.432,83 zł, zaś wskaźnik W_{VaR} wynosi 0,15%.

	W_{PC}	W_{VaR}
31.12.2024	1,72%	0,15%

Limit na wskaźnik W_{PC} wynoszący 2% i limit W_{VaR} w wysokości 1% nie zostały przekroczone, a co za tym idzie, zgodnie z zasadą, gdy $W_{PC} < 2\%$ oraz $W_{VaR} < 1\%$, uznaje się, że ryzyko walutowe nie jest istotne i kapitał alokowany w ramach Filaru I jest wystarczający i adekwatny do poziomu tego ryzyka, a Bank nie wyznacza dodatkowej kwoty alokowanej w ramach Filaru II.

Ryzyko walutowe nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na odpowiednim poziomie. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie (dzienna pozycja walutowa), raporty i wnioski dotyczące ryzyka walutowego są w cyklach miesięcznych przedstawiane na posiedzeniach Zarządu oraz kwartalnie dla Rady Nadzorczej Banku.

IX. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej wynikające z działalności zaliczanej do portfela bankowego (IRRBB) – obecne i przyszłe ryzyko negatywnego wpływu na wartość ekonomiczną kapitału własnego lub na wynik odsetkowy netto z uwzględnieniem zmian wartości rynkowej niekorzystnych zmian stóp procentowych wpływających na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które obejmuje: ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe, ryzyko opcji klienta Zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej określone zostały w *Instrukcji zarządzania ryzykiem stopy procentowej*.

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych. Ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych. Bank wprowadził i monitoruje odpowiednie do skali działania limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach kwartalnych.

Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2024 r.:

Grupy	Ogółem	a'vista	od 1 do 7 dni	od 7 d do 1 miesiąca	od 1 do 3 miesięcy	od 3 do 6 miesięcy	od 6m do 9 miesięcy	od 9m do 1 roku	od 1 do 1.5 roku	od 1.5 do 2 lat	od 2 do 3 lat	od 3 do 4 lat	od 4 do 5 lat	od 5 do 6 lat	od 6 do 7 lat	od 7 do 8 lat	od 8 do 9 lat	od 9 do 10 lat	od 10 do 15 lat	od 15 do 20 lat	powyżej 20 lat
Aktywa - stopa stała	181 696 888,85	177553821,8	4000540,34	694,72	2586,65	3859,51	3955,47	4078,67	9074,78	10265,78	22173,84	24490,02	20277,5	15499,3	14961,65	5629,45	4979,42	0	0	0	0
Aktywa - stopa zmienna	118 523 293,29	41942486,57	24611,06	8253086,62	24603479,09	14514,84	14514,84	43208905,4	29029,68	29029,68	58059,36	58059,36	58059,36	58059,36	58059,36	58059,36	55279,36	41379,36	168965	0	0
Pasywa - stopa stała	104 184 097,27	8818822,78	6183819,84	28729134,64	44215090,3	15528529,7	249700	434000	0	25000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pasywa - stopa zmienna	105 053 489,20	19894185,1	68063,56	3398953,07	81692287,47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Luka okresowa	90 982 595,67	190783300,4	2226732	-23874306,37	-101301312	-15510155,4	-231229,69	42778984,1	38104,46	14295,46	80233,2	82549,38	78336,86	73558,66	73021,01	63688,81	60258,78	41379,36	168965	0	0
Luka skumulowana	91 192 940,03	190783300,4	188556568,4	164682262,1	63380950,4	47870794,7	47639564,99	90418549,1	90456653,5	90470949	90551182	90633732	90712068	90785627	90858648	90922337	90982596	91023975	91192940	91192940	91192940
Wskaźnik luki	0,30	0,635033006	-0,007411803	-0,079466979	-0,337187147	-0,05162643	-0,000769661	0,14239227	0,00012683	4,76E-05	0,000267	0,000275	0,000261	0,000245	0,000243	0,000212	0,000201	0,000138	0,000562	0	0
Wskaźnik luki skumulowanej	5,36	0,635033006	0,627621203	0,548154224	0,210967077	0,15934065	0,158570987	0,30096325	0,30109009	0,301138	0,301405	0,30168	0,30194	0,302185	0,302428	0,30264	0,302841	0,302978	0,303541	0,303541	0,303541
Suma - aktywa	300 220 182,14	219496308,3	4025151,4	8253781,34	24606065,74	18374,35	18470,31	43212984,1	38104,46	39295,46	80233,2	82549,38	78336,86	73558,66	73021,01	63688,81	60258,78	41379,36	168965	0	0
Suma - pasywa	209 237 586,47	28713007,88	6251883,4	32128087,71	125907377,8	15528529,7	249700	434000	0	25000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bank dąży do ograniczenia wrażliwości na spadki stóp procentowych poprzez stosowanie zmiennych stóp procentowych. W aktywach oprocentowanych aktywa o stopach zmiennych stanowią 39,48%, zaś w pasywach środki o stopach zmiennych stanowią 50,21%.

Ekspozycja Banku na ryzyko stopy procentowej jest badana metodą luki w oparciu o:

- 1) raport luki przeszacowania, który pokazuje wielkość i charakter niedopasowania (luki) sald bilansowych i pozabilansowych pozycji Banku wrażliwych na zmianę stopy procentowej w poszczególnych terminach przeszacowania;
- 2) raport luki ryzyka bazowego, który obrazuje w poszczególnych terminach przeszacowania poziom niedopasowania wrażliwych pozycji bilansowych;
- 3) raport luki ryzyka opcji klienta, który obrazuje wpływ na miary wyniku odsetkowego netto oraz na wartość ekonomiczną kapitału wcześniejszych spłat kredytów, zrywalności depozytów terminowych przed umownym terminem wymagalności oraz modelowania behawioralnego;
- 4) analizę stopnia wrażliwości oprocentowania pozycji wrażliwych Banku na zmiany stóp rynkowych co do wysokości nominalnego oprocentowania, istnienia mnożników stawek bazowych różnych od 1 oraz klauzul minimalnego i maksymalnego oprocentowania poszczególnych produktów;
- 5) symulacje wpływu zmian poziomu stóp procentowych na dochody i wartość ekonomiczną przy aktualnej strukturze pozycji wrażliwych, w tym scenariuszy szokowych, testów warunków skrajnych.

Potencjalną zmianę wyniku odsetkowego w skali roku od daty analizy wylicza się dla przynajmniej jednego wariantu zmiany (Δr) stóp o 25 pb, 50 pb, 100 pb, dla ich wzrostu / spadku oraz o (+/-) 250 pb dla nadzorczego testu wartości odstających (SOT NII) i (+/-) 500 pb dla testu warunków skrajnych w każdym przedziale przeszacowania.

Ryzyko przeszacowania dla zmiany stóp procentowych o 50 p.b. na dzień 31.12.2024 r.:

RYZIKO PRZESZACOWANIA	31.12.2024
	m-c bieżący
Planowany wynik odsetkowy w 2024 roku:	11 623 000,00
Wysokość limitu %:	5%
Wartość limitu:	581 150,00
Zmiana wyniku odsetkowego w skali roku :	-377 693,53
Procentowe wykorzystanie limitu:	-64,99%

Limit 5% planowanego wyniku odsetkowego nie został przekroczony i wykorzystany w 64,99%.

Ryzyko bazowe dla zmiany stóp procentowych o 50 p.b. na dzień 31.12.2024 r.:

RYZYSKO BAZOWE	31.12.2024
	m-c bieżący
Planowany wynik odsetkowy w 2024 roku:	11 623 000,00
Wysokość limitu %:	3%
Wartość limitu:	348 690,00
Zmiana wyniku odsetkowego w skali roku :	-251 853,99
Procentowe wykorzystanie limitu:	-72,23%

Limit 3% planowanego wyniku odsetkowego nie został przekroczony i wykorzystany w 72,23%.

Ryzyko opcji klienta dla zmiany stóp procentowych o 50 p.b. na dzień 31.12.2024 r.:

RYZYSKO OPCJI	31.12.2024
	m-c bieżący
Planowany wynik odsetkowy w 2024 roku:	11 623 000,00
Wysokość limitu %:	1%
Wartość limitu:	116 230,00
Zmiana wyniku odsetkowego w skali roku :	-1 267,08
Procentowe wykorzystanie limitu:	-1,09%

Limit 1% planowanego wyniku odsetkowego nie został przekroczony i wykorzystany w 1,09%.

Ryzyko rozszerzonego wyniku odsetkowego dla zmiany stóp procentowych o 50 p.b. na dzień 31.12.2024 r.:

ŁĄCZNE RYZYSKO STOPY PROCENTOWEJ	31.12.2024
	m-c bieżący
Planowany wynik odsetkowy w 2024 roku:	11 623 000,00
Wysokość limitu %:	10,00%
Wartość limitu:	1 162 300,00
Zmiana wyniku odsetkowego dla ryzyka bazowego	-251 853,99
Zmiana wyniku odsetkowego dla ryzyka opcji (opcji + przeszacowania)	-378 960,61
Zmiana rozszerzonego wyniku odsetkowego razem:	-630 814,60
Procentowe wykorzystanie limitu:	-54,27%

Limit 10% planowanego wyniku odsetkowego nie został przekroczony i wykorzystany w 54,27%.

Wartość ekonomiczna kapitału przy założeniu zmiany oprocentowania o 50 pb.

WARTOŚĆ EKONOMICZNA KAPITAŁU	31.12.2024
	m-c bieżący
Fundusze własne:	22 616 154,23
Wysokość limitu %:	5,00%

Wartość limitu:	1 130 807,71
Maksymalny spadek wartości ekonomicznej kapitału	-75 558,43
Procentowe wykorzystanie limitu:	-6,68%

Limit 5% funduszy własnych dla maksymalnego spadku wartości ekonomicznej kapitału wyliczony dla sześciu scenariuszy szokowych nie został przekroczony i wykorzystany w 6,68%.

Przynajmniej raz na kwartał Bank bada ekspozycję na ryzyko stopy procentowej w zakresie miar wyniku odsetkowego netto oraz zmian wartości ekonomicznej za pomocą scenariuszy szokowych.

Bank stosuje następujące scenariusze szokowe:

- 1) w zakresie miar wyniku odsetkowego netto (SOT NII):
 - a) równoległą zmianę stóp procentowych o **(+/-)** 250 pb dla luki ryzyka niedopasowania i ryzyka opcji klienta,
 - b) zmianę stawek bazowych;
- 2) w zakresie zmian wartości ekonomicznej:
 - a) równoległego wzrostu stóp procentowych,
 - b) równoległego spadku stóp procentowych,
 - c) szoku gwałtownego (spadku stóp krótkoterminowych i wzrostu stóp długoterminowych),
 - d) szoku umiarkowanego (wzrostu stóp krótkoterminowych i spadku stóp długoterminowych),
 - e) wzrostu stóp krótkoterminowych,
 - f) spadku stóp krótkoterminowych.

Wpływ zmiany stóp procentowych o **(+/-)** 250 pb (SOT NII) dla luki przeszacowania i opcji klienta.

	31.12.2024
	m-c bieżący
Fundusze własne:	22 616 154,23
Zmiana wyniku odsetkowego w skali roku :	-2 127 630,27
% Funduszy własnych:	-9,41%

Zmiana wyniku odsetkowego, przy założeniu zmiany stóp procentowych o -250 punktów bazowych, z tytułu ryzyka przeszacowania i opcji stanowi 9,41% funduszy własnych Banku. Bank przekroczył 5% próg wrażliwości o czym poinformowano KNF i Spółdzielnie SOZ BPS.

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału SOT EVE

Wartość ekonomiczna kapitału:	31.12.2024
	m-c bieżący
Fundusze własne:	22 616 154,23
Maksymalny spadek wartości ekonomicznej kapitału	-337 144,03
% Funduszy własnych:	-1,49%

Maksymalny spadek wartości ekonomicznej kapitału wyliczony dla sześciu scenariuszy szokowych, przy założeniu zmiany oprocentowania o - 250 pb. stanowi 1,49% funduszy własnych Banku. Bank nie przekroczył progu wrażliwości 15% kapitału Tier1, nie zaistniał obowiązek poinformowania KNF i Spółdzielni SOZ BPS.

Bank na dzień 31.12.2024 roku przekroczył wyznaczony limit ograniczający poszczególne rodzaje ryzyka stopy procentowej, wobec czego tworzy wymóg z tytułu ryzyka stopy procentowej w wysokości 1.063.815,14 zł.

X. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1.876.584,98 zł.

1. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2024 roku:

MACIERZ BAZYLEJSKA RYZYKA OPERACYJNEGO	KOSZTY	IŁOŚĆ ZDARZEŃ
I. LINIA: BANKOWOŚĆ KOMERCYJNA	0,00	0
Rodzaj zdarzenia w ramach linii		
1. Oszustwo wewnętrzne		
2. Oszustwo zewnętrzne		
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy		
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0,00	0
5. Uszkodzenia aktywów		
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów		
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami		
II. LINIA: BANKOWOŚĆ DETALICZNA	2 333,97	1
Rodzaj zdarzenia w ramach linii		
1. Oszustwo wewnętrzne		
2. Oszustwo zewnętrzne		
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy		
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	2 333,97	1
5. Uszkodzenia aktywów		
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów		
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami		
III. LINIA: PŁATNOSCI I ROZLICZENIA	67 231,28	2 965
Rodzaj zdarzenia w ramach linii		
1. Oszustwo wewnętrzne	0,00	0
2. Oszustwo zewnętrzne	129,48	1
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	24 838,10	33
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	12 292,82	17
5. Uszkodzenia aktywów	0,00	0
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	27 887,93	20
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	2 082,95	2 894
Razem koszty Ryzyka operacyjnego:	69 565,25	2 966
W tym:		
Koszty linii Bankowość Komercyjna	0,00	
Koszty linii Bankowość Detaliczna	2 333,97	
Koszty linii Płatności i rozliczenia	67 231,28	

2. Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w 2024 roku:

Nazwa komórki zgłaszającej	Rodzaj zdarzenia (kod)	Kategoria zdarzenia (kod)	Linia biznesowa (kod)	Opis Zdarzenia	Miejsce zdarzenia	Data zdarzenia	Przyczyny zdarzenia	Koszty zdarzenia
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3.1. Stosunki pracownicze	P - płatności i rozliczenia	zw.lek. 28.02-31.03.2024 - 23 dni rob./	Tarczyn	29.02.2024	Przyczyny zewnętrzne	4 169,90 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3.1. Stosunki pracownicze	P - płatności i rozliczenia	zw.lek. 17.05-06.06.2024 14 dni rob./	Tarczyn	05.07.2024	Przyczyny zewnętrzne	2 538,20 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3.1. Stosunki pracownicze	P - płatności i rozliczenia	zw.lek. 07.06-18.06.2024 8 dni rob./	Tarczyn	05.07.2024	Przyczyny zewnętrzne	1 450,40 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	3.1. Stosunki pracownicze	P - płatności i rozliczenia	Zwolnienie lekarskie od 07.10.2024 do 17.10.2024, 9 dni roboczych	Tarczyn	14.10.2024	Przyczyny zewnętrzne	1 631,70 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	4.1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	D - bankowość detaliczna	Ubezpieczenie nieruchomości, Polisa	Tarczyn	31.12.2024	Brak prawidłowej obsługi zadłużenia	2 333,97 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	4.1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	P - płatności i rozliczenia	FV 284/2024 z dn. 28.05.2024	Tarczyn	28.06.2024	Brak prawidłowej obsługi zadłużenia	8 917,50 zł
CEN – Analizy, Kadry, Windykacja	4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	4.1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	P - płatności i rozliczenia	FV 302/2024 z dn. 07.06.2024	Tarczyn	28.06.2024	Brak prawidłowej obsługi zadłużenia	3 075,00 zł

Filia Prażmów	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	Awaria łączy, brak dostępności systemu (30min).	Prażmów	20.03.2024	Problemy ze stabilnością łączy	1 237,23 zł
CEN – Stanowisko Obsługi Informatycznej	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	Naprawa i serwis niszczarek. FV nr F/349/24	Tarczyn	31.03.2024	Przyczyny zewnętrzne	1 592,85 zł
CEN – Stanowisko Obsługi Informatycznej	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	Naprawa i konserwacja drukarek. FV nr 055/03/24	Tarczyn	31.03.2024	Przyczyny zewnętrzne	1 254,60 zł
CEN – Stanowisko Obsługi Informatycznej	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	Naprawa i serwis multisejfów. FV nr 30/MU/03/2024	Tarczyn	31.03.2024	Przyczyny zewnętrzne	4 950,75 zł
CEN – Kasa Główna	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	awaria komunikacji w bankomacie - brak połączenia z serwerem	Tarczyn	02.05.2024	Problemy ze stabilnością łączy	4 906,08 zł
Filia Centrum Chińskie	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	OD DNIA 14.10.2024 R.OD GODZ. 14.00, NASTĄPIŁO WYŁĄCZENIE BANKOMATU 1152	Wólka Kosowska	22.10.2024	Przyczyny zewnętrzne	6 541,44 zł
CEN – Kasa Główna	6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	6.1. Systemy	P - płatności i rozliczenia	awaria czytnika w bankomacie , zanikanie połączenia internetowego	Tarczyn	04.12.2024	Problemy ze stabilnością łączy	5 723,76 zł

XI. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności zostało podzielone na dwa poziomy:

1. zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:

- *Zespół finansowo-księgowy* odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
- *Centrala oraz Filie i Oddział* Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów

2. zarządzanie ryzykiem, w ramach którego *Zespół Ryzyka i Analiz* odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Bank jest członkiem Zrzeszenia BPS oraz Uczestnikiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w wyżej wymienionym Zrzeszeniu i Systemie Ochrony.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,

- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Depozytu Obowiązkowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Depozytu Obowiązkowego.
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR),
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

1) Informacje wymagane przez Rekomendację „P” w zakresie:

- a. Roli i zakresu odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych,
- b. Działalności w zakresie pozyskiwania finansowania,
- c. Stopnia, w jakim funkcje skarbowe oraz zarządzanie ryzykiem płynności są scentralizowane bądź zdecentralizowane,
- d. Funkcjonowania w ramach zrzeszenia.
- e. Wymogów dotyczące dodatkowego zabezpieczenia na wypadek obniżenia oceny kredytowej banku,
- f. Norm płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków obowiązujące w danej jurysdykcji.
- g. Dodatkowych zabezpieczeń płynności w ramach zrzeszenia.
- h. Aspektów ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje,
- i. Dywersyfikacji źródeł finansowania banku,
- j. Technik ograniczania ryzyka płynności,
- k. pojęć stosowanych w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności, łącznie z dodatkowymi wskaźnikami, dla których bank nie ujawnia danych,
- l. Wyjaśnienia, w jaki sposób ryzyko płynności rynku (produktu) jest odzwierciedlone w systemie zarządzania płynnością płatniczą banku,
- m. Wyjaśnienia, jak są wykorzystywane testy warunków skrajnych,

- n. Opisu modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych,
 - o. Wskazania, czy i w jakim stopniu plan awaryjny płynności uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych,
 - p. Polityki Banku w zakresie utrzymywania rezerw płynności,
 - q. Ograniczenia regulacyjnego w zakresie transferu płynności w obrębie jednostek grupy lub w przypadku zrzeszonych banków spółdzielczych i banku zrzeszającego, w obrębie zrzeszenia,
- określa **Instrukcja zarządzania ryzykiem płynności i finansowania** obowiązująca w Banku.

2) Informacje wymagane przez Rekomendację „P” w zakresie:

Rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku:

- a. Aktywa płynne w rozumieniu przepisów Rozporządzenia UE 575/2013 na dzień 31.12.2024 roku wynoszą 206.115.484,68 zł, w skład których Bank zalicza środki w kasie 7.474.248,08 zł, obligacje skarbu państwa 39.889.148,28 zł i bony pieniężne 140.000.000,00 zł. Wskaźnik LCR na dzień 31.12.2024 roku wynosi 647,21%, a wskaźnik NSFR 322,53%. Wynik przeprowadzonej analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek bazy depozytowej o 20% wynosi – 84.468.836.64 zł, co świadczy o tym iż jest mniejszy od 0, zatem Bank nie tworzy wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności.
- b. Luka płynności zawierająca cztery najbliższe przedziały dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności

LUKA	Avista	od 1 do 7 dni	od 7 dni do 1 m-c	RAZEM A-01
Aktywa	221.435.002,80	8.072.410,32	562.785,47	230.070.198,59
Pasywa + PZB	207.961.111,38	-20.906.875,49	-32.252.431,94	260.870.418,81
Luka + PZB	13.473.891,42	-12.834.465,17	-31.439.646,47	-30.800.220,22
Luka + PZB skumulowana	13.473.891,42	639.426,25	-30.800.220,22	-31.689.646,47

Wielkość miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR wg. stanu na dzień 31.12.2024 r. przedstawia się następująco:

AKTYWA		W tys. zł
A1	Podstawowa rezerwa płynności	218.533
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	0
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	0
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	90.817
A5	Aktywa niepłynne	13.317
PASywa		W tys. zł
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	22.616
B2	Środki obce stabilne	279.905
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0
B4	Pozostałe zobowiązania	1.087
B5	Środki obce niestabilne	22.529
MIARY PŁYNNOŚCI		Wartość
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1+A2)-B5) (min. 0)	196.003
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1+A2)/B5) (min. 1)	9,70
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5) (min.1)	1,70

M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi $((B1 + B2) / (A5 + A4))$ (min.1)	2,91
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej (min.100%)	647,21%
NSFR	Wskaźnik płynności długoterminowej (min.100%)	322,53%

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Depozytu Obowiązkowego w Banku Zrzeszającym.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,

- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

XII. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym –art. 447

Bank według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku posiadał następujące ekspozycje kapitałowe:

- 1) akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
- 2) pozostałe udziały.

Posiadane akcje i udziały wg stanu na 31.12.2024r.:

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.	620
Udział w SSOZ	5
Udział w podmiotach finansowych	0
Udział (akcje) w pozostałych podmiotach niefinansowych*	0
Razem	625

Zaangażowanie kapitałowe Banku na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiło 625 tys. zł, tj. 2,76% funduszy własnych. Bank jest powiązany kapitałowo z Bankiem Zrzeszającym posiadając jego akcje w kwocie 620 tys. zł, co stanowi 2,74% funduszy własnych ogółem.

*Ilość akcji PBA SA w likwidacji 779 tys. zł pomniejszona o wartość odpisów aktualizujących - 779 tys. zł

Bank w roku 2024 angażował się w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności.

Zestawienie dłużnych papierów wartościowych oraz pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych wg stanu na 31.12.2024 r.:

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności, w tym:	179.889
Obligacje Skarbowe	39.889
Bony pieniężne	140.000

XIII. Zasady zarządzania na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe oraz art. 435 ust. 2 Rozporządzenia CRR:

W zakresie art. 435 ust.2 Rozporządzenia CRR Bank informuje, że:

- Zarząd składa się z 3 osób i w jego skład wchodzi: Małgorzata Włodarczyk – Prezes Zarządu, Anita Lewandowska – Wiceprezes Zarządu, Beata Gruszczyńska - Wiceprezes Zarządu.
- Rada Nadzorcza Banku dokonuje oceny odpowiedniości każdego z kandydatów/członków Zarządu oraz ocenia Zarząd, jako organ kolegialny zgodnie z *Polityką oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, członków Rady Nadzorczej oraz osób pełniących kluczowe funkcje*.
- Rada Nadzorcza składa się z 7 osób, które Zgromadzenie Przedstawicieli wybiera na 4-letnią kadencję, biorąc pod uwagę odpowiednie kwalifikacje oraz nieposzlakowaną opinię, niezbędne do pełnienia funkcji, zgodnie z *Regulaminem wyborów członków Rady Nadzorczej*.
- Komisja ds. oceny odpowiedniości, składająca się z 3 przedstawicieli Zgromadzenia Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Tarcynie, ocenia odpowiedność każdego z kandydatów/członków Rady Nadzorczej oraz ocenia Radę Nadzorczą, jako organ kolegialny zgodnie z *Polityką oceny odpowiedniości*

XIV. Opis Systemu kontroli wewnętrznej:

1. W Banku działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
2. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku.
3. Bank wdrożył system kontroli wewnętrznej, obejmujący poziomy:
 - 1 poziom** – mechanizmy kontrolne realizowane na poziomie operacyjnym, np. mechanizmy kontrolne wpisane w procedury operacyjne, kontrola przełożonego, kontrola na drugą rękę, kontrole w systemach informatycznych itp.oraz
 - 2 poziom** – nadzór oraz mechanizmy kontrolne (zarządzanie ryzykiem banku) realizowane przez specjalnie dedykowane do tego komórki, które są niezależne od czynności realizowanych na poziomie 1. Do komórek tych zaliczyć należy w szczególności: Stanowisko ds. zgodności oraz pozostałe komórki takie jak np.: Zespół Ryzyka i Analiz (w tym komórka ds. bezpieczeństwa), Inspektor ochrony danych, Zespół AML, Zespół analizy kredytowej, Stanowisko ds. monitoringu i windykacji.
 - 3 poziom** systemu kontroli wewnętrznej (audyt wewnętrzny), na mocy zapisów *ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających* oraz Umowy SSOZ BPS jest wyłączony ze struktur Banku i jest przeniesiony oraz realizowany przez SSOZ.
4. **Niezależne monitorowanie** przestrzegania mechanizmów kontrolnych powinno być wpisane we wszystkie procesy funkcjonujące w Banku. Niezależne monitorowanie dzielimy na monitorowanie poziome i pionowe:
 - 1) **Monitorowanie poziome** – niezależne monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych realizowane na tej samej linii obrony.
Monitorowanie poziome może być wykonane poprzez:
 - Weryfikację bieżącą poziomą – porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku. Weryfikacja bieżąca jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem poziomym (weryfikacja bieżąca pozioma w ramach danej linii obrony),
 - Testowanie poziome – porównywanie na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku lub poszczególnych etapów tych czynności. Testowanie jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem poziomym (testowanie poziome w ramach danej linii obrony);
 - 2) **Monitorowanie pionowe** – niezależne monitorowanie skuteczności mechanizmów kontrolnych realizowanych na różnych liniach obrony (tj. 2 linia obrony monitoruje 1 linię). Monitorowanie pionowe może być wykonane poprzez:
 - Weryfikację bieżącą pionową – porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych, przed rozpoczęciem lub w trakcie trwających czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku. Weryfikacja bieżąca jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być

monitorowaniem pionowym (weryfikacja bieżąca pionowa pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony),

- Testowanie pionowe – porównywanie na wybranej próbie testowej stanu faktycznego ze stanem wymaganym, dokonywane w celu oceny co najmniej przestrzegania mechanizmów kontrolnych w odniesieniu do zakończonych czynności wykonywanych w ramach procesów funkcjonujących w Banku lub poszczególnych etapów tych czynności. Testowanie jako element niezależnego monitorowania w ramach funkcji kontroli, może być monitorowaniem pionowym (testowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony).

5. System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:

1) Funkcję kontroli, na którą składają się:

a) Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.

b) Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).

2) Stanowisko ds. zgodności

3) Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

6. Rodzaje mechanizmów kontroli stosowanych przez Bank:

1) procedury – rozumiane jako zdefiniowany sposób określonego postępowania przez pracowników poszczególnych jednostek, komórek i stanowisk organizacyjnych,

2) podział obowiązków – rozumiany jako podział zadań i uprawnień przypisanych pracownikom na poszczególnych stanowiskach organizacyjnych w ramach danego procesu mający na celu zapobieganie sytuacjom, w których pracownik kontroluje samego siebie lub istnieje potencjalny konflikt interesów między pracownikami mającymi powiązania personalne,

3) autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych – rozumiana jako system zatwierdzania decyzji i czynności wykonywanych przez pracowników na poszczególnych stanowiskach organizacyjnych w ramach danego procesu (np. poprzez wprowadzenie obowiązku autoryzacji w systemie informatycznym w procesie zawierania transakcji przekraczających określony poziom),

4) kontrola dostępu – rozumiana jako zestaw uprawnień dostępu do określonego obszaru, systemu, procesu,

5) kontrola fizyczna – rozumiana jako zestaw uprawnień dostępu do określonego, fizycznie wydzielonego obszaru w Banku,

6) proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach: księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym – rozumiany jako rejestrowanie i przechowywanie określonych rodzajowo danych wprowadzonych i generowanych w danym systemie,

7) inwentaryzacja – rozumiana jako porównywanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym odnośnie składników majątkowych i źródeł ich pochodzenia,

8) dokumentowanie odstępstw – rozumiane jako wykaz zarejestrowanych wyjątków w ramach wykonywania określonych czynności wynikających z ustalonych przez Bank zasad postępowania,

9) wskaźniki wydajności,

10) organizacja szkoleń dla pracowników Banku,

11) zabezpieczenia prawne – możliwość złożenia pozwu w wyniku naruszenia umowy przez dostawcę lub kontrahenta lub nałożenia kar umownych,

12) ubezpieczenia – obowiązkowe lub niezbędne dla bezpiecznego i niezakłóconego prowadzenia działalności Banku.

7. Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku, który raportuje do Rady Nadzorczej, nie rzadziej niż raz w roku, o sposobie wypełnienia swoich zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

8. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, na podstawie opinii Komitetu Audytu.
9. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Prezes Zarządu.
10. Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny i odpowiedzialny.
 - 1) Poprzez **niezależność kontroli** wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrole według ustalonych metod, dokonuje oceny stosowania mechanizmów kontrolnych oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.
 - 2) **Obiektywność kontroli** rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii w kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych.
 - 3) **Odpowiedzialność kontroli** wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych błędów, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie nieudomówień i nieścisłości.
11. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.
12. Rodzaje kontroli wewnętrznej:
 - 1) **Kontrola bieżąca** – każdy pracownik ma obowiązek stosowania mechanizmów kontroli, zawartych w wewnętrznych regulacjach Banku. W zakres kontroli bieżącej wchodzi również weryfikacja bieżąca pozioma i pionowa, której wymogi są określone w procedurach Banku.
 - 2) **Kontrole planowane:**
 - a) **audyt wewnętrzny** – sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w zakresie oceny systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową;
 - b) **kontrole kierownicze** – testowanie poziome stosowania mechanizmów kontrolnych sprawowane przez przełożonych w stosunku do nadzorowanych pracowników;
 - c) **kontrole problemowe** – testowanie stosowania mechanizmów kontrolnych obejmujące badanie wybranych zagadnień lub przebiegu określonych czynności w jednej lub kilku komórkach organizacyjnych Banku, przez wyznaczone komórki organizacyjne Banku. Testowanie poziome występuje w przypadku kontrolowania komórek organizacyjnych przez inne komórki w ramach tej samej linii obrony. Testowanie pionowe występuje w przypadku gdy komórki pierwszej linii obrony są kontrolowane przez komórki organizacyjne drugiej linii obrony. Bank może w kontroli wewnętrznej wykorzystywać raporty kontroli zewnętrznych takich jak np. badanie sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, lustracja czy audyt informatyczny.
 - 3) **Kontrole doraźne** – postępowania wyjaśniające podejmowane na polecenie Prezesa Zarządu lub na wniosek Rady Nadzorczej Banku.
 - 4) **Ekspertyzy zewnętrzne** - Stanowisko ds. zgodności w ramach wykonywania swoich zadań ma prawo do zamawiania ekspertyz zewnętrznych. Wszelkie zlecenia wraz z zakresem przedmiotowym są kierowane przez Stanowisko ds. zgodności, oraz poddawane akceptacji Prezesa Zarządu.
 - 5) **W zakresie działania Stanowiska ds. zgodności** - prowadzenie postępowania wyjaśniającego w zakresie zgodności, którego schemat opisuje obowiązujący w Banku Regulamin funkcjonowania komórki ds. zgodności.

13. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
14. Rada Nadzorcza dokonuje oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, Stanowiska ds. zgodności oraz efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności uwzględniając w szczególności:
- 1) informacje przekazywane przez Zarząd Banku o sposobie wypełnienia zadań w zakresie systemu kontroli wewnętrznej;
 - 2) okresowe raporty Stanowiska ds. zgodności;
 - 3) opinię Komitetu Audytu Banku;
 - 4) informacje uzyskane od Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
 - 5) wynik badania sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta;
 - 6) wynik audytów wewnętrznych przeprowadzonych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
 - 7) ustalenia wynikające z czynności nadzorczych Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego oraz wyniki oceny BION;
 - 8) koszty zdarzeń ryzyka operacyjnego;
 - 9) ilość skarg i reklamacji w rejestrze.

XV. Polityka wynagrodzeń:

Do **stanowisk istotnych** o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8.06.2021 roku oraz w Rozporządzeniu 923/2021 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:

1. Członków Rady Nadzorczej
2. Członków Zarządu

Z uwagi na fakt, iż żaden z pracowników Banku nie posiada kompetencji decyzyjnych przekraczających 5 mln EUR, Bank nie posiada także jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują tylko stałe składniki wynagrodzenia.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza.

Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Prezes Zarządu, pełniący funkcję kierownika zakładu pracy.

Łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagradzania osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej, a także nie może przekroczyć 2% funduszy własnych Banku.

Wysokość zmiennych składników wynagradzania stanowi ustalany każdorazowo procent wynagrodzenia zasadniczego osoby zajmującej stanowisko istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej/nagrody po przyznaniu, z uwzględnieniem zapisów zdania poprzedniego.

Oceny efektów pracy członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w terminie rocznych w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocena efektów pracy w oparciu o kryterium ilościowe, obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach oraz w ocenianym kwartale w odniesieniu do założeń *Strategii zarządzania Banku*: zysk netto, zwrot z kapitału własnego (ROE), wskaźnik jakości portfela kredytowego, łączny współczynnik kapitałowy, wskaźnik płynności LCR.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do *Strategii zarządzania Banku* w poszczególnych latach. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat plan ekonomiczno-finansowy w zakresie wskaźników był zrealizowany co najmniej w 80% lub średnia z ostatnich trzech lat nie spada poniżej limitu 80%. Coroczna ocena efektów pracy członków Zarządu zachowuje ważność przez okres jednego roku. W przypadku, gdy zmienne składniki wynagradzania są przyznawane kwartalnie, dodatkowo ocenie podlega stopień wykonania wskaźników w odniesieniu do *Strategii zarządzania* w danym kwartale podlegającym ocenie.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

1. Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa *ustawy Prawo bankowe* – ocena dwuletnia. Ocena odpowiedniości zachowuje ważność przez okres dwóch lat od daty jej przeprowadzenia.
2. Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.
3. Obecność w pracy oraz ocena pracy członków Zarządu w okresie objętych oceną zgodnie z *Regulaminem wynagradzania Zarządu*.

W przypadku zagrożenia niespełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Co najmniej raz w roku Rada Nadzorcza Banku weryfikuje i ustala maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym.

Na 2025 rok Rada Nadzorcza ustaliła maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym na poziomie 37%.

W 2024 roku Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Tarcynie odbyła 10 protokołowanych posiedzeń Rady.

XVI. Polityka zgodności, która określa zarządzanie ładem korporacyjnym:

Polityka zgodności

§ 1

Każda aktywność podejmowana przez Bank generuje ryzyko, w tym ryzyko braku zgodności.

§ 2

1. Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, w tym zasad ładu korporacyjnego.
2. Stanowisko ds. zgodności, które w zakresie czynności ma ujęte zadania komórki ds. zgodności.
3. W celu zachowania pełnej niezależności funkcji zgodności, Stanowisko ds. zgodności podlegała bezpośrednio pod Prezesa Zarządu (podległość organizacyjna) i ma zapewniony dostęp do Rady Nadzorczej (podległość funkcjonalna).

§ 3

W celu ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem braku zgodności Bank wprowadza regulacje wewnętrzne, zawierające procedury zarządzania tym ryzykiem, tj.:

1. Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka,
2. Niniejszą Politykę zgodności,
3. Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności.

§ 4

Celem zarządzania ryzykiem braku zgodności jest w szczególności:

1. Zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi,

2. Wdrożenie systemu wczesnego ostrzegania komórek odpowiedzialnych za tworzenie regulacji wewnętrznych o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych.
3. Zapewnienie wewnętrznej spójności regulacji obowiązujących w Banku.
4. Minimalizowanie negatywnych skutków nieprzestrzegania regulacji zewnętrznych, wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania
5. Dostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych i wewnętrznych,
6. Wprowadzenie zasad zarządzania łańcem korporacyjnym w oparciu o regulację Komisji Nadzoru Finansowego, wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz Rekomendację „Z”.

§ 5

Podstawowe obszary objęte zarządzaniem ryzykiem braku zgodności:

1. Zapewnienie zgodności,
2. Pomiar skutków.

§ 6

Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do przestrzegania przepisów wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.

§ 7

W celu minimalizowania ryzyka braku zgodności w Banku podejmowane są działania o charakterze:

1. Organizacyjnym
2. Proceduralnym
3. Kontrolnym

§ 8

Działania o charakterze organizacyjnym to przede wszystkim:

1. Wdrożenie zasad pomiaru oraz monitorowania ryzyka braku zgodności.
2. W tym celu Zarząd zapewnia odpowiednią do skali i złożoności działalności, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną, dostosowaną do zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności.
3. Zatwierdzona struktura organizacyjna powinna zapewniać unikanie konfliktów interesów, w tym konfliktów związanych z powiązaniami personalnymi. Zasady zarządzania konfliktem interesów zawarte są w *Polityce zarządzania konfliktami interesów*.
4. Zapewnienie niezależności funkcjonowania stanowiska ds. zgodności poprzez:
 - 1) Szczególny tryb zatrudniania i zwalniania pracownika na stanowisku ds. zgodności tj. opiniowanie ww. działań przez Radę Nadzorczą, co ma min. za zadanie ochronę pracownika przed nieuzasadnionym zwolnieniem,
 - 2) Szczególny tryb kontroli wynagradzania tj. ustalanie poziomu wynagradzania stanowiska ds. zgodności przez Zarząd oraz przekazywania w trybie kontroli Radzie Nadzorczej,
 - 3) Informowanie Komisji Nadzoru Finansowego o zmianie na stanowisku kierującego komórką ds. zgodności wraz z podaniem przyczyny zmian.
 - 4) Zatwierdzanie przez Radę Nadzorczą kandydata na stanowisko kierującego komórką ds. zgodności.
 - 5) Zarząd i Rada Nadzorcza zatwierdzają Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności.
 - 6) Stanowisko ds. zgodności ma zapewniony bezpośredni kontakt z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej.

§ 9

Działania o charakterze proceduralnym to:

1. Opracowanie i wdrożenie odpowiednich regulacji wewnętrznych, okresowa ich weryfikacja, przeprowadzenie szkoleń wśród pracowników oraz wprowadzenie mechanizmów kontrolnych.
2. Prowadzenie postępowań wyjaśniających według schematu:

- 1) Śledzenie przepisów zmian przepisów zewnętrznych, obejmujących Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów, Ustawy właściwe dla banków, Rekomendacje nadzorcze i Stanowiska KNF.
 - 2) Informowanie właścicieli regulacji oraz członków zarządu o planowanych zmianach,
 - 3) Wymaganie informacji od właścicieli regulacji w sprawie planowanych zmian w regulacjach wewnętrznych w związku z zapowiedzią zmian w regulacjach zewnętrznych,
 - 4) Przygotowanie informacji dla Zarządu i Rady Nadzorczej w sprawie planowanych istotnych zmian regulacji.
3. Stosowanie testów zgodności oraz okresowej weryfikacji procedur, zgodnie z terminami zawartymi w SIZ.

§ 10

Działania o charakterze kontrolnym to:

1. Ujęcie w procedurach kontroli funkcjonalnej (bieżącej i następnej) zadań związanych z zarządzaniem ryzykiem braku zgodności,
2. Ujęcie zasad testowania stosowania mechanizmów kontroli wewnętrznej przez stanowisko ds. zgodności w Matrycy funkcji kontroli.
3. Wdrożenie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.

§ 11

Wymienione wyżej działania służą realizacji wyznaczonych zamierzeń:

1. Opracowanie regulacji dotyczących funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności.
2. Opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dostosowanych do zmieniających się regulacji zewnętrznych.
3. Zapewnienie skutecznej kontroli zgodności.
4. Doskonalenie procedur zarządzania ryzykiem braku zgodności.
5. Organizacja szkoleń dla pracowników oraz członków Rady Nadzorczej w zakresie przestrzegania regulacji wewnętrznych oraz przyjętych standardów postępowania.
6. Wdrożenie mechanizmów kontrolnych w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności.
7. Realizacja zaleceń audytu, zaleceń po kontroli KNF / po BION.
8. Dostosowanie narzędzi informatycznych do zmian przepisów.

§ 12

W Banku funkcjonują mechanizmy kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, sprawowane przez osoby, które nie są powiązane personalnie.

§ 13

Każdy z pracowników Banku ma za zadanie przestrzeganie zasad kontroli bieżącej, tj. przeprowadzanie samokontroli oraz kontroli przetwarzanych i generowanych dokumentów pod kątem ich zgodności z przepisami wewnętrznymi, zewnętrznymi oraz przyjętymi w Banku standardami postępowania.

§ 14

Wszystkie osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Banku mają obowiązek przeprowadzania kontroli funkcjonalnej pod kątem ryzyka braku zgodności.

§ 15

Bank w swojej działalności stosuje zasady dobrej praktyki bankowej. Pracownicy Banku rzetelnie informują klientów o warunkach obsługi, regulacje Banku nie zawierają zapisów opartych na niedozwolonych praktykach.

XVII. Informacja w sprawie zidentyfikowanego konfliktu interesów:

Rejestr konfliktu interesów na dzień sporządzenia informacji nie zawiera wpisów.

XVIII. Informacja w sprawie stosowanych kursów walutowych:

Bank stosuje bieżące kursy kupna i sprzedaży walut obcych – EURO, USD, GBP - za złote, zgodnie z tabelami kursowymi NBP.

Aktualne kursy walut publikowane są na tablicy kursów walut w Centrali Banku.

XIX. Oświadczenia Organów Banku:

I. Oświadczenie Rady Nadzorczej o spełnieniu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Rada Nadzorcza oświadcza, iż członkowie Rady Nadzorczej oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Tarcynie spełniają wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe tj. posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnionych funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków. Rękojmią, o której mowa w zdaniu poprzedzającym, odnosi się w szczególności do reputacji, uczciwości i rzetelności danej osoby oraz zdolności do prowadzenia spraw banku w sposób ostrożny i stabilny.

Rada Nadzorcza:

II. Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Tarcynie oświadczają, iż stosowane systemy zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Tarcynie są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

Zarząd i Rada Nadzorcza:

III. Oświadczenie Zarządu i Rady Nadzorczej na temat ryzyka Banku - art. 435 Rozporządzenia CRR

Zarząd i Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Tarcynie oświadczają, iż przedstawiony w niniejszych Informacjach system zarządzania ryzykiem Banku ocenia się jako dostosowany do skali, profilu, strategii działalności oraz generowanego zysku.

Zarząd i Rada Nadzorcza: